

ska Biblioteka Publiczna

w Białej Podlaskiej

WIEDZY O REGIONIE

ul. Warszawska 22

01-500 Biała Podlaska

tel. 83 341 64 52

regionalia@mbp.org.pl

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXIII

Maj 2004

Nr 5

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI

KURIA DIECEZJALNA - 08-100 SIEDLCE - PIŁSUDSKIEGO 62

TELEFON (025) 640-70-56; FAX (025) 644-87-44

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXIII

Maj 2004

Nr 5

STOLICA APOSTOLSKA

LIST APOSTOLSKI OJCA ŚWIĘTEGO JANA PAWŁA II Z OKAZJI 40. ROCZNICY OGŁOSZENIA KONSTYTUCJI O LITURGII ŚWIĘTEJ SACROSANCTUM CONCILIIUM

1. «Duch i Oblubienica mówią: „Przyjdź!” A kto słyszy, niech powie: „Przyjdź!” I kto odczuwa pragnienie, niech przyjdzie, kto chce, niech wody życia darmo zaczerpnie» (Ap 22, 17). Te słowa z Apokalipsy rozbrzmiewają w mym sercu, gdy wspominam, że 40 lat temu, 4 grudnia 1963 roku, mój czcigodny poprzednik papież Paweł VI ogłosił Konstytucję o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*. Czyż bowiem liturgia nie jest właśnie zgodnym głosem Ducha Świętego i Oblubienicy Kościoła świętego, wołających do Chrystusa Pana: «Przyjdź!»? Czyż liturgia nie jest owym czystym i niewyczerpanym źródłem «wody żywej», z którego każdy spragniony może darmo czerpać Boży dar (por. J 4, 10)?

Istotnie, w Konstytucji o liturgii świętej, pierwszym dokumencie Soboru Watykańskiego II, tej «wielkiej łaski, która stała się dobrodziejstwem dla Kościoła w XX wieku»¹, przemówił do Kościoła Duch Święty, prowadząc

---

¹ Jan Paweł II, List apost. *Novo millennio ineunte* (6 stycznia 2001 r.), 57: AAS 93 (2001), 308; por. List apost. *Vicesimus quintus annus* (4 grudnia 1988 r.), 1: AAS 81(1989), 897.

nieustannie uczniów Pana ku «całej prawdzie» (J 16, 13). Obchody czterdziestej rocznicy tamtego wydarzenia stanowią dobrą okazję, aby jeszcze raz powrócić do podstawowych zagadnień odnowy liturgicznej, jakiej pragnęli Ojcowie Soborowi, ocenić, na ile została ona przyjęta, i spojrzeć w przyszłość.

Spojrzenie na Konstytucję soborową

2. W miarę upływu czasu, dzięki owocom, jakie przyniosła Konstytucja *Sacrosanctum Concilium*, coraz lepiej widoczne staje się jej znaczenie. Są w niej bowiem jasno przedstawione zasady, na których opiera się sprawowanie liturgii Kościoła i które inspirują jej zdrową odnowę w czasie². Ojcowie Soborowi rozważali liturgię w perspektywie historii zbawienia, której celem jest odkupienie człowieka i doskonałe uwielbienie Boga. Odkupienie zapowiadały wielkie dzieła Boże opisane w Starym Testamencie, a dokonał go Chrystus Pan, przede wszystkim przez Misterium paschalne swojej błogosławionej męki, zmartwychwstania i chwalebного wniebowstąpienia³. Musi ono jednak nie tylko być głoszone, ale i urzeczywistniane, co dokonuje się «przez Ofiarę i sakramenty, wokół których skupia się całe życie liturgiczne»⁴. Chrystus w szczególny sposób uobecnia się w sprawowanej liturgii, łącząc z sobą Kościół. Każda celebrowana liturgia jest więc dziełem Chrystusa-Kapłana i Jego Mistycznego Ciała, «pełnym kultem publicznym»⁵, który daje nam przedsmak uczestnictwa w liturgii niebieskiego Jeruzalem⁶. To dlatego liturgia «jest szczytem, do którego zmierza działalność Kościoła, i zarazem jest źródłem, z którego wypływa cała jego moc»⁷.

3. Perspektywa liturgiczna Soboru nie ogranicza się tylko do życia wewnątrzkościelnego, lecz obejmuje całą ludzkość. W swoim uwielbieniu Ojca Chrystus jednoczy bowiem z sobą całą wspólnotę ludzi, a w szczególny sposób czyni to poprzez modlitewną misję «Kościół, który nieustannie wielbi Pana i wstawia się za zbawienie całego świata nie tylko przez celebrowanie Eucharystii, lecz także innymi sposobami, zwłaszcza przez modlitwę godzin»⁸.

² Por. Sobór Wat. II, Konst. o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, 3.

³ Por. tamże, 5.

⁴ Tamże, 6.

⁵ Tamże, 7.

⁶ Por. tamże, 8.

⁷ Tamże, 10.

⁸ Tamże, 83.

Życie liturgiczne Kościoła w ujęciu *Sacrosanctum Concilium* posiada zatem wymiar kosmiczny i uniwersalny, nadając głębokie znaczenie czasowi i przestrzeni człowieka. W tym kontekście staje się także zrozumiałe, dlaczego Konstytucja przywiązuje szczególną wagę do roku liturgicznego, drogi, na której Kościół wspomina Misterium paschalne Chrystusa i na nowo je przeżywa⁹.

A zatem, jeśli liturgia jest tym wszystkim, to słusznie Sobór stwierdza, że każda czynność liturgiczna «jest czynnością w najwyższym stopniu świętą, której skuteczności z tego samego tytułu i w tym samym stopniu nie posiada żadna inna czynność Kościoła»¹⁰. Równocześnie jednak Sobór głosi, że «liturgia nie wyczerpuje całej działalności Kościoła»¹¹. Rzeczywiście, liturgia z jednej strony zakłada głoszenie Ewangelii, z drugiej wymaga chrześcijańskiego świadectwa w historii. Misterium ukazywane w przepowiadaniu i w katechezie, przyjęte z wiarą i sprawowane w liturgii, powinno kształtować całe życie wierzących, którzy zostali powołani, aby je głosić w świecie¹².

4. Rozważając różne elementy celebracji liturgicznej, Konstytucja specjalną uwagę poświęca znaczeniu muzyki sakralnej. Sobór mówi o niej z wielkim uznaniem, podkreślając, że jej celem jest «chwała Boża i uświęcenie wiernych»¹³. Rzeczywiście, muzyka sakralna w szczególny sposób ułatwia wiernym aktywne uczestnictwo w świętych czynnościach, o czym wspominał już mój czcigodny poprzednik św. Pius X w Motu proprio «*Tra le sollecitudini*», które zostało ogłoszone 100 lat temu. Ta rocznica stała się dla mnie ostatnio okazją, aby przypomnieć o konieczności podtrzymania i zwiększania roli muzyki w celebracjach liturgicznych, zgodnie ze wskazaniami *Sacrosanctum Concilium*¹⁴, z uwzględnieniem zarówno własnego charakteru liturgii, wrażliwości typowej dla naszych czasów oraz tradycji muzycznych różnych regionów świata.

5. Innym obszernym zagadnieniem omawianym przez Konstytucję soborową jest sztuka sakralna. Sobór wyraźnie zaleca, aby i w naszych czasach przyznawane jej było odpowiednie miejsce, tak aby kult mógł wyrażać się także poprzez godność i piękno sztuki liturgicznej. W związku z tym należy

⁹ Por. tamże, 5.

¹⁰ Tamże, 7.

¹¹ Tamże, 9.

¹² Por. tamże, 10.

¹³ Tamże, 112.

¹⁴ Por. tamże, rozdz. VI.

podjąć odpowiednie inicjatywy, aby zapewnić należytą formację różnym rzemieślnikom i artystom, którzy pracują przy budowie i upiększaniu obiektów służących sprawowaniu liturgii¹⁵. Podstawą dla tych wskazań jest taka wizja sztuki, w szczególności sztuki kościelnej, która uwydatnia jej związek z «nieskończonym pięknem Bożym, które ma w jakimś stopniu wyrazić ludzkimi środkami»¹⁶.

Od odnowy do pogłębienia

6. Po upływie czterdziestu lat dobrze jest ocenić przebytą drogę. Już przy innych okazjach zachęcałem do zrobienia swego rodzaju rachunku sumienia w zakresie przyjęcia nauki Soboru Watykańskiego II¹⁷. W tej analizie nie można pominąć również życia liturgiczno-sakramentalnego. «Czy liturgia jest przeżywana jako „źródło i szczyt” życia Kościoła, zgodnie z nauczaniem Konstytucji *Sacrosanctum Concilium*?»¹⁸. Czy odkrycie na nowo wartości słowa Bożego, jakie nastąpiło dzięki reformie liturgicznej, znalazło pozytywne odzwierciedlenie w naszych celebracjach? W jakim stopniu liturgia jest obecna w codzienności wiernych i nadaje rytm życiu poszczególnych wspólnot? Czy jest pojmowana jako droga do świętości, wewnętrzne źródło dynamizmu apostołskiego i kościelnego posłannictwa misyjnego?

7. Soborowa odnowa liturgii znalazła najbardziej widoczny wyraz w publikacji ksiąg liturgicznych. Po pierwszym okresie, w którym odnowione teksty były stopniowo wprowadzane do celebracji liturgicznych, konieczne stało się lepsze poznanie bogactw i możliwości, jakie zawierają. W tym pogłębianiu ich znajomości należy kierować się zasadą całkowitej wierności Pismu Świętemu i Tradycji, interpretowanym w sposób autorytatywny zwłaszcza przez Sobór Watykański II, którego nauczanie zostało potwierdzone i rozwinięte przez późniejsze Magisterium Kościoła. Ta wierność obowiązuje w pierwszym rzędzie tych, którym wraz z urzędem biskupim powierzone zostało «zadanie oddawania majestatowi Bożemu kultu religii chrześcijańskiej i kiero-

¹⁵ Por. tamże, 127.

¹⁶ Por. tamże, 122.

¹⁷ Por. Jan Paweł II, List apost. *Tertio millennio adveniente* (10 listopada 1994 r.), 36: MS 87 (1995), 28.

¹⁸ Tamże.

wanie tym kultem zgodnie z przykazaniami Pana i prawami Kościoła»¹⁹; ale również całą wspólnotę kościelną «stosownie do różnorodności stanów, zadań i czynnego uczestniczenia»²⁰.

W tej perspektywie bardziej niż kiedykolwiek konieczne jest pogłębienie życia liturgicznego w naszych wspólnotach poprzez odpowiednią formację pasterzy i wszystkich wiernych, tak aby — zgodnie z życzeniem wyrażonym przez Sobór²¹ — uczestnictwo w obrzędach liturgicznych było pełne, świadome i czynne.

8. Potrzebne jest zatem duszpasterstwo liturgiczne, prowadzone w całkowitej wierności nowym Ob rzędowi. Dzięki nim udało się wzbudzić zainteresowanie słowem Bożym, zgodnie ze wskazaniem Soboru, który zalecał wprowadzenie «dłuższego, bardziej urozmaiconego i lepiej dobraneo czytania Pisma Świętego»²². Nowe lekcjonarze, na przykład, zawierają szeroki wybór fragmentów biblijnych, stanowiąc niewyczerpane źródło, z którego Lud Boży może i powinien czerpać. Nie możemy bowiem za pomnieć, że «słuchanie Słowa Bożego przyczynia się do budowania i wzrostu Kościoła, a godne podziwu dzieła, jakich Bóg na różne sposoby dokonał niegdyś w historii zbawienia, prawdziwie uobecniają się w sposób mistyczny w znakach liturgii»²³. W celebracji liturgicznej słowo Boże w pełni wyraża swe znaczenie, pobudzając chrześcijan do ciągłej odnowy swego życia, tak aby «słowa usłyszane w czynności liturgicznej znalazły również pokrycie w życiu»²⁴.

9. Niedziela, dzień Pański, w którym wspomina się w sposób szczególny zmartwychwstanie Chrystusa, stanowi centrum życia liturgicznego jako «podstawa i rdzeń całego roku liturgicznego»²⁵. Bez wątplenia w duszpasterstwie uczyniono wiele wysiłków, aby znaczenie niedzieli zostało na nowo docenione. Niemniej jednak trzeba ciągle o nim przypominać, ponieważ «nie-

---

¹⁹ Sobór Wat. II, Konst. dogm. o Kościele *Lumen gentium*, 26.

²⁰ Sobór Wat. II, Konst. o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, 26.

²¹ Por. tamże, 14; Jan Paweł II, List apost. *Vicesimus quintus annus* (4 grudnia 1988 r.), 15: MS 81 (1989), 911-912.

²² Sobór Wat. II, Konst. o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, 35.

²³ *Ordo Lectionum Missae*, editio typica altera, Praenotanda, 7.

²⁴ Tamże, 6.

²⁵ Sobór Wat. II, Konst. o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, 106; por. Jan Paweł II, List apost. *Vicesimus quintus annus* (4 grudnia 1988 r.), 22: MS 81 (1989), 917.

dziela, jaką przekazała nam tradycja, zawiera w sobie naprawdę wielkie bogactwo treści duchowych i duszpasterskich. Wszystkie jej znaczenia i powiązania tworzą całość, która stanowi swoistą syntezę życia chrześcijańskiego i warunek dobrego przeżywania go»²⁶.

10. Pokarmem życia duchowego wiernych są celebracje liturgiczne. W liturgii powinna być zatem realizowana zasada, którą wyraziłem w Liście apostolskim *Novo millennio ineunte*: potrzeba «chrześcijaństwa wyróżniającego się przede wszystkim sztuką modlitwy»²⁷. Konstytucja *Sacrosanctum Concilium* zawiera profetyczną interpretację tej potrzeby i pobudza wspólnotę chrześcijańską, aby rozwijała swoje życie modlitewne nie tylko poprzez liturgię, ale także poprzez «nabożeństwa chrześcijańskiego ludu», pod warunkiem, że będą one «zgodne ze świętą liturgią, z niej niejako wypływające i do niej prowadzące»²⁸. Doświadczenie pastoralne ostatnich dziesiętków lat umocniło to przekonanie. Bardzo cenny wkład w tym zakresie wniosła Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, która opublikowała Dyrektorium o pobożności ludowej i liturgii²⁹. Ja zaś w Liście apostolskim *Rosarium Virginis Mariae*³⁰ oraz poprzez ogłoszenie Roku Różańca pragnąłem lepiej ukazać bogactwo kontemplacyjne tej tradycyjnej modlitwy, do której Lud Boży jest głęboko przywiązany, i zachęcałem do odkrycia jej na nowo jako uprzywilejowanego sposobu kontemplacji oblicza Chrystusa w szkole Maryi.

Perspektywy

11. Patrząc w przyszłość, widzimy wiele wyzwań, którym liturgia będzie musiała sprostać. W ciągu ostatnich czterdziestu lat w społeczeństwie dokonały się bowiem głębokie przemiany; niektóre z nich wy stawiają na poważną próbę działalność Kościoła. W dzisiejszym świecie, także na obszarach o starej tradycji chrześcijańskiej, wpływ Ewangelii ulega osłabieniu. Nadszedł więc czas nowej ewangelizacji. Wy zwanie to dotyczy liturgii w sposób bezpośredni.

Na pierwszy rzut oka wydaje się, że w społeczeństwie tak silnie zsekularyzowanym nie ma dla niej miejsca. Jest jednak wiele dowodów na to, że pomimo sekularyzacji pojawia się w naszych czasach na nowo i w różnych

²⁶ Jan Paweł II List apost. *Dies Domini* (31 maja 1998), 81: AAS 90 (1998), 763.

²⁷ N. 32: AAS 93 (2001), 288.

²⁸ Sobór Wat. II, Konst. o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, 13.

²⁹ Dyrektorium o pobożności ludowej i liturgii. Zasady i wskazania (2002).

formach potrzeba duchowości. Czyż można nie dostrzec w tym wyraźnego dowodu, że z serca człowieka nie można wymazać pragnienia Boga? Są pytania, na które można znaleźć odpowiedź jedynie poprzez osobisty kontakt z Chrystusem. Tylko dzięki ściślej zażyłości z Nim każde ludzkie życie nabiera znaczenia i można dojść w nim do doświadczenia takiej samej radości, jaka skłoniła Piotra na górze Przemienienia do powiedzenia: «Mistrzu, dobrze, że tu jesteśmy» (Łk 9, 33).

12. Na to pragnienie spotkania z Bogiem najgłębiej i najskuteczniej odpowiada liturgia, zwłaszcza w Eucharystii, w której możemy zjednoczyć się z ofiarą Chrystusa i karmić Jego Ciałem i Krwią. Pasterze muszą jednak dołożyć starań, aby poprzez odkrywanie i praktykowanie sztuki «mistagogicznej», tak cenionej przez Ojców Kościoła³¹, sens misterium do tarł do ludzkich sumień. Zadaniem pasterzy jest w szczególności troska o godne sprawowanie celebracji, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup osób: dzieci, młodzieży, dorosłych, starców, niepełnosprawnych. Wszyscy powinni czuć, że jest dla nich miejsce w naszych zgromadzeniach, dzięki czemu będą mogli poznać atmosferę panującą w pierwszej wspólnocie wierzących: «Trwali oni w nauce Apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwach» (Dz 4, 42).

13. Doświadczeniem, do którego w naszych wspólnotach należy przywiązywać wielką wagę, jest milczenie. Potrzebujemy go, «aby dać możliwość wsłuchania się w głos Ducha Świętego przemawiającego do serca, a także by osobistą modlitwą ściślej złączyć ze słowem Bożym i z oficjalną modlitwą Kościoła»³². W społeczeństwie, które żyje w coraz większym pośpiechu, niejednokrotnie ogłuszone przez hałas i rozpraszone przez sprawy ulotne, odkrycie wartości milczenia jest kwestią o znaczeniu życiowym. Nieprzypadkowo, także poza chrześcijaństwem, rozpowszechniają się praktyki medytacji, które kładą nacisk na skupienie. Dlaczego więc nie zacząć, z pedagogiczną odwagą, uczyć milczenia wykorzystując specyfikę doświadczenia chrześcijańskiego? Patrzymy na przykład Jezusa, który «wyszedł z domu i udał się na miejsce pustynne, i tam się modlił» (Mk 1, 35). Pośród różnych momentów i znaków w liturgii nie może zabraknąć milczenia.

³⁰ Por. AAS 95 (2003), 5-36.

³¹ Por. Jan Paweł II, List apost. *Vicesimus quintus annus* (4 grudnia 1988 r.), 21: AAS 81(1989), 917.

³² Ogólne wprowadzenie do Liturgii Godzin, 202.

14. Duszpasterstwo liturgiczne natomiast, po przez wprowadzanie do poszczególnych celebracji, powinno starać się zaszczerpić zamiłowanie do modlitwy. Musi przy tym, rzecz jasna, uwzględniać różne zdolności, wiek i kulturę wiernych; nie może jednak zadowalać się osiągnięciem «minimum». Pedagogię Kościoła winna cechować śmiałość. Bardzo ważną rzeczą jest uczenie wiernych wspólnego odmawiania *Liturgii Godzin*, która «jako publiczna modlitwa Kościoła, jest źródłem pobożności i pożywieniem dla modlitwy osobistej»³³. Nie jest ona czynnością indywidualną lub «prywatną, lecz całego Ciała Kościoła (...) Wierni wezwani na Liturgię Godzin i na niej zebrani w jedności serc i głosów, czynią widocznym Kościół sprawujący misterium Chrystusa»³⁴. Przywiązywanie szczególnej wagi do modlitwy liturgicznej niczego nie ujmuje modlitwie osobistej, przeciwnie, wymaga jej i ją zakłada³⁵; dobrze łączy się też ona z innymi formami modlitwy wspólnotowej, zwłaszcza tymi, które są uznane i zalecane przez władze kościelne³⁶.

15. W wychowaniu do modlitwy, a w szczególności do życia liturgicznego decydująca jest rola pasterzy. Wiąże się ona z obowiązkiem rozeznania i kierownictwa. Nie należy tego pojmować jako zasady usztywniającej, sprzecznej z naturalną potrzebą duszy chrześcijanina, jaką jest poddanie się działaniu Ducha Świętego, przyczyniającego się w nas i za nas «w błaganiach, których nie można wyrazić słowami» (Rz 8, 26). Poprzez kierownictwo pasterzy urzeczywistnia się raczej zasada «gwarancji», która została przewidziana w planie Bożym względem Kościoła, rządzonego z pomocą Ducha Świętego. Odnowa liturgiczna realizowana w ostatnich dziesięcioleciach pokazała, że możliwe jest wprowadzenie norm gwarantujących tożsamość i godność liturgii, a zarazem pozostawienie miejsca na twórcze inicjatywy i przy stosowaniu, które ją zbliżają do potrzeb ekspresji właściwych różnym regionom świata, sytuacjom i kulturom. Nieprzestrzeganie przepisów liturgicznych prowadzi czasem do nadużyć, także poważnych, które przesłaniają prawdę tajemnicy i wywołują za męt oraz napięcia pośród Ludu Bożego³⁷. Nadużycia te nie

³³ Sobór Wat. II, Konst. o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, 90.

³⁴ Ogólne wprowadzenie do *Liturgii Godzin*, 20. 22.

³⁵ Por. Sobór Wat. II, Konst. o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*, 12.

³⁶ Por. tamże, 13.

³⁷ Por. Jan Paweł II, Enc. *Ecclesia de Eucharistia* (17 kwietnia 2003 r.), 52: AAS 95 (2003), 468; por. List apost. *Vicesimus quintus annus* (4 grudnia 1988 r.), 13: AAS 81(1989), 910-911.

mają nic wspólnego z autentycznym duchem Soboru i muszą być korygowane przez pasterzy z roztropną stanowczością.

Zakończenie

16. Ogłoszenie Konstytucji liturgicznej zapoczątkowało w życiu Kościoła etap o podstawowym znaczeniu dla ukazywania wartości i rozwoju liturgii. Ożywiany tchnieniem Ducha, Kościół, który realizuje swoją misję jako «sakrament, czyli znak i narzędzie wewnętrznego zjednoczenia z Bogiem i jedności całego rodzaju ludzkiego»³⁸, znajduje w liturgii najwyższy wyraz swej misteryjnej rzeczywistości.

W Chrystusie Panu i w Jego Duchu cała egzystencja chrześcijańska staje się «ofiara żywą, świętą, Bogu miłą», prawdziwą «służbą Bożą» (Rz 12, 1). Na prawdę wielkie jest więc misterium, które urzeczywistnia się w liturgii. To w niej otwiera się na ziemi skrawek nieba, i wspólnota wierzących wraz z chórem niebieskiego Jeruzalem wznosi nieustający hymn pochwalny: «Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt caeli et terra gloria tua. Hosanna in excelsis».

Niech zatem na początku tego tysiąclecia rozwija się «duchowość liturgiczna», uświadamiająca, że pierwszym «liturgiem» jest zawsze Chrystus, który nie przestaje działać w Kościele i w świecie mocą nieustannie sprawowanego Misterium paschalnego i łączy z sobą Kościół na chwałę Ojca w jedności Ducha Świętego.

Tego życząc, z głębi serca udzielam wszystkim mego błogosławieństwa.

Watykan, 4 grudnia 2003 roku,
w dwudziestym szóstym roku Pontyfikatu.

Jan Paweł II, papież

Źródło: L'Osservatore Romano,
wydanie polskie (4/2004)

³⁸ Sobór Wat. II, Konst. dogm. o Kościele *Lumen gentium*, 1.

«CHCEMY UJRZEĆ JEZUSA» (J 12, 21)

*Oroędzie Ojca Świętego
na XIX Światowy Dzień Młodzieży 2004 r.*

«Chcemy ujrzeć Jezusa» (J 12, 21)

Drodzy Młodzi!

1. Rok 2004 to ostatni etap przed wielkim spotkaniem w Kolonii, gdzie w 2005 r. będzie obchodzony XX Światowy Dzień Młodzieży. Zachęcam was zatem do intensywniejszych duchowych przygotowań do tego wydarzenia, poprzez rozważanie słów, które wybrałem na temat tegorocznego XIX Światowego Dnia: «Chcemy ujrzeć Jezusa» (J 12, 21).

Z taką prośbą niektórzy «Grecy» zwrócili się pewnego dnia do apostołów. Chcieli się dowiedzieć, kim jest Jezus. Nie chodziło im tylko o to, by zobaczyć, jak wygląda Jezus-człowiek. Powodowani wielką ciekawością i przeczcuciem, że być może znajdą odpowiedź na swoje zasadnicze pytania, chcieli się dowiedzieć, kim On jest naprawdę i skąd przybywa.

2. Zachęcam także i was, drodzy młodzi, abyście naśladowali owych «Greków», którzy zwrócili się do Filipa, kierując się pragnieniem «ujrzenia Jezusa». Niech motywacją waszego poszukiwania nie będzie jedynie intelektualna ciekawość, która sama w sobie jest wartościowa, lecz niech was pobudza przede wszystkim wewnętrzna potrzeba znalezienia odpowiedzi na pytanie o sens waszego życia. Tak jak bogaty młodzieniec z Ewangelii, wy również szukajcie Jezusa, by zadać Mu pytanie: «Co mam czynić, aby osiągnąć życie Wieczne?» (Mk 10, 17). Ewangelista Marek dodaje, że Jezus spojrział na niego z miłością. Pomyślcie też o innym wydarzeniu, gdy Jezus mówi do Natanaela: «Widziałem cię, zanim cię zawołał Filip, gdy byłeś pod figowcem» (J 1, 48), wydobywając z serca tego Izraelity, w którym nie było podstępu (por. J 1, 47), piękne wyznanie wiary: «Rabbi, Ty jesteś Synem Bożym!» (J 1, 49). Ten kto zbliża się do Jezusa z sercem wolnym od uprzedzeń, może dość łatwo uwierzyć, gdyż Jezus już wcześniej popatrzył na niego z miłością. Najwznioślejszy aspekt godności człowieka to właśnie jego powołanie do porozumiewania się z Bogiem w tej głębokiej wymianie spojrzeń, która przemienia życie. Aby zobaczyć Jezusa, trzeba przede wszystkim pozwolić, by On popatrzył na nas!

Każdy człowiek nosi w sercu pragnienie, by zobaczyć Boga. Drodzy młodzi, pozwólcie, by Jezus spojrział wam w oczy, tak byście zapragnęli zobaczyć Światło, zakosztować blasku Prawdy. Czy jesteśmy tego świadomi, czy nie, Bóg nas stworzył, ponieważ nas kocha, i po to, abyśmy my kochali Jego. Taka jest przyczyna nieprzepartej tęsknoty za Bogiem, jaka kryje się w sercu człowieka: «Szukam, o Panie, Twojego oblicza; swego oblicza nie zakrywaj przede mną» (Ps 27 [26], 8). To oblicze, jak wiemy, Bóg objawił nam w Jezusie Chrystusie.

3. Czy i wy, drodzy młodzi, chcecie kontemplować piękno tego oblicza? To pytanie kieruję do was z okazji Światowego Dnia Młodzieży 2004 r. Nie odpowiadajcie zbyt pośpiesznie. Przede wszystkim wyciszcie się wewnętrznie. Pozwólcie, by skrytalizowało się w głębi serca to gorące pragnienie ujżenia Boga, pragnienie niekiedy stłumione przez zgiełk świata i powaby przyjemności. Pozwólcie dojść do głosu temu pragnieniu, a przeżyjecie wspaniałe spotkanie z Jezusem. Chrześcijaństwo nie jest tylko jakąś doktryną; jest spotkaniem w wierze z Bogiem, który stał się obecny w naszej historii poprzez wcielenie Jezusa.

Starajcie się na wszelkie sposoby umożliwić to spotkanie, patrząc na Jezusa, który szuka was z miłością. Szukajcie Go oczyma ciała w wydarzeniach życia i w obliczach innych ludzi; ale szukajcie Go także oczyma duszy, poprzez modlitwę i rozważanie słowa Bożego, bowiem «kontemplacja oblicza Chrystusa winna czerpać inspirację z tego, co mówi o Nim Pismo Święte» (*Novo millennio ineunte*, 17).

4. Widzieć Jezusa, kontemplować Jego oblicze to nieugaszone pragnienie, ale człowiek może, niestety, także je stłumić. Staje się tak poprzez grzech, którego istota polega właśnie na oderwaniu wzroku od Stwórcy i zwróceniu go ku stworzeniu.

Owi «Grecy» poszukujący prawdy nie mogliby zbliżyć się do Chrystusa, gdyby ich pragnienie, wyrażone w sposób wolny i dobrowolny, nie skonkretyzowało się w wyraźnej decyzji: «Chcemy ujrzeć Jezusa». Być prawdziwie wolnym oznacza mieć siłę, by wybrać Tego, dla którego zostaliśmy stworzeni, i zaakceptować Jego panowanie w naszym życiu. Odczuwacie w głębi waszych serc, że wszystkie dobra ziemskie, wszystkie sukcesy zawodowe, sama miłość ludzka, o jakiej marzycie, nie zdołają nigdy spełnić do końca waszych najskrytszych i najgłębszych oczekiwań. Jedynie spotkanie z Jezusem będzie mogło nadać pełny sens waszemu życiu: «Stworzyłeś nas bowiem dla siebie, i niespokojne jest nasze serce, dopóki nie spocznie w Tobie» napisał św. Augustyn (*Wyznania*, 1, 1). Nie pozwólcie się odwieść od tych poszu-

kiwań. Wytwajcie w nich, od tego bowiem zależy pełna realizacja was samych i wasza radość.

5. Drodzy przyjaciele, jeżeli nauczycie się odkrywać Jezusa w Eucharystii, będziecie umieli odkryć Go także w waszych braciach i siostrach, w szczególności tych najbardziej potrzebujących. Eucharystia przyjmowana z miłością i adorowana z gorliwością staje się szkołą wolności i miłości, uczącą wypełniać największe przykazanie. Jezus przemawia do nas wspaniałym językiem daru z siebie i miłości aż po ofiarę z własnego życia. Czy jest to mowa łatwa? Nie, wy o tym wiecie! Nie jest łatwo zapomnieć o sobie; trzeba oderwać się od miłości zaborczej i narcystycznej, by otworzyć się na radość miłości ofiarowanej. Ta eucharystyczna szkoła wolności i miłości uczy przewyżczać powierzchowne emocje i zakotwiczyć się trwale w tym, co prawdziwe i dobre; uwalnia od koncentracji na samym sobie i przygotowuje do otwarcia się na innych, uczy przechodzenia od miłości «afektywnej» do miłości «efektywnej». Miłość bowiem to nie tylko uczucie; jest to akt woli, który polega na stałym wybieraniu dobra drugiego człowieka zamiast swojego własnego: «Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich» (J 15, 13).

Jezus z taką właśnie wewnętrzną wolnością i z taką żarliwą miłością uczy nas, jak spotkać Go w bliźnim, przede wszystkim w zniekształconym obliczu człowieka ubogiego. Bł. Matka Teresa z Kalkuty chętnie rozdawała swoją «wizytówkę», na której było napisane: «Owocem milczenia jest modlitwa; owocem modlitwy wiara, owocem wiary miłość, owocem miłości — służba, owocem służby — pokój». Oto droga prowadząca do spotkania z Jezusem. Pochylajcie się nad wszystkimi ludzkimi cierpieniami z siłą waszej wielkoduszności i z miłością, którą Bóg napęłnia wasze serca za sprawą Ducha Świętego: «Zaprawdę, powiadam wam: Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili» (Mt 25, 40). Świat pilnie potrzebuje wielkiego profetycznego znaku miłości braterskiej! Nie wystarczy bowiem «mówić» o Jezusie; trzeba także w pewnym sensie «ukazywać» Go poprzez wymowne świadectwo własnego życia (por. *Novo millennio ineunte*, 16).

I nie zapominajcie, że należy szukać Chrystusa i rozpoznawać Jego obecność w Kościele, który jest niejako kontynuacją Jego zbawczego działania w czasie i przestrzeni. To w nim oraz za jego pośrednictwem Jezus nadał ukazuje się dziś i pozwala się spotkać ludziom. W waszych parafiach, ruchach i wspólnotach bądźcie otwarci na siebie wzajemnie, aby pogłębiała się między wami jedność. Ona właśnie jest widzialnym znakiem obecności

Chrystusa w Kościele, pomimo nieprzejrzystej, grubej przegrody, jaką grzech wprowadził między ludzi.

6. Nie dziwcie się, gdy na swej drodze napotkacie krzyż. Czyż Jezus nie powiedział swoim uczniom, że ziarno pszenicy musi paść w ziemię i obumrzeć, aby mogło przynieść obfity plon (por. J 12, 23-26)? Dał tym samym do zrozumienia, że Jego życie, złożone w darze aż po śmierć, wyda owoc. Jak wiecie, po zmartwychwstaniu Chrystusa śmierć już nigdy nie będzie miała ostatniego słowa. Miłość jest silniejsza od śmierci. Jezus zgodził się umrzeć na krzyżu, czyniąc go źródłem życia i znakiem miłości, nie przez słabość czy upodobanie do cierpienia. Uczynił to, aby nas zbawić i już teraz dać nam udział w swym Boskim życiu.

Właśnie tę prawdę przypomniałem młodzieży świata, przekazując jej wielki drewniany krzyż na zakończenie Świętego Roku Odkupienia w 1984 r. Od tamtej pory przemierzył on wiele krajów, przygotowując was do Światowych Dni Młodzieży. Setki tysięcy młodych ludzi modliło się przy tym krzyżu. Składając u jego stóp ciężary, którymi byli przytłoczeni, odkrywali, że Bóg ich kocha, a wielu z nich znalazło również siłę, by odmienić życie.

W tym roku, w 20. rocznicę owego wydarzenia, krzyż zostanie uroczystie przekazany w Berlinie, skąd pielgrzymując przez całe Niemcy, dotrze w przyszłym roku do Kolonii. Dziś pragnę powtórzyć wam słowa, które wtedy wypowiedziałem: «Drodzy młodzi (...) powierzam wam krzyż Chrystusa! Ponieście go w świat jako znak miłości Pana Jezusa do ludzkości i głosście wszystkim, że nie ma innego zbawienia i odkupienia, jak tylko w Chrystusie, umarłym i zmartwychwstałym».

7. Wasze otoczenie oczekuje od was, że będziecie świadkami Tego, którego spotkaliście i który daje wam życie. W codziennej rzeczywistości stawajcie się nieustraszonymi świadkami miłości silniejszej niż śmierć. To wy musicie podjąć to wyzwanie! Oddajcie wasze talenty i wasz młodzieńczy zapal na służbę głoszenia Dobrej Nowiny. Bądźcie pełnymi entuzjazmu przyjaciółmi Jezusa, ukazującymi Pana tym, którzy pragną Go ujrzeć, przede wszystkim tym, którzy są najdalej od Niego. Filip i Andrzej doprowadzili owych «Greków» do Jezusa: Bóg posługuje się ludzką przyjaźnią, aby doprowadzić serca do źródła Bożej miłości. Poczujcie się odpowiedzialni za ewangelizację waszych przyjaciół i wszystkich waszych rówieśników.

Niech Błogosławiona Dziewica Maryja, która przez całe życie wytrwale oddawała się kontemplacji oblicza Chrystusa, strzeże was nieustannie pod spojrzeniem swojego Syna (por. *Rosarium Virginis Mariae*, 10) i niech was wspiera

w przygotowaniach do Świątowego Dnia w Kolonii. Zachęcam was, abyście już dziś myśleli o nim odpowiedzialnie i z autentycznym entuzjazmem. Dziewica z Nazaretu, jako Matka czujna i cierpliwa, ukształtuje w was serce kontemplacyjne i nauczy was wytrwale wpatrywać się w Jezusa, abyście się stali — w tym świecie, który przemija — prorokami świata, który nie umiera.

Z serca udzielam wam specjalnego błogosławieństwa, niech towarzyszy wam ono na waszej drodze.

Watykan, 22 lutego 2004 r.

Jan Paweł II, papeż

Źródło: L'Osservatore Romano,
wydanie polskie (4/2004)

LUDZIE NAJSŁABSI I NAJBARDZIEJ POTRZEBUJĄCY W ŻYCIU SPOŁECZEŃSTWA

*Przesłanie Jana Pawła II do uczestników
międzynarodowego sympozjum na temat:
«Godność i prawa osoby z upośledzeniem umysłowym»*

W dniach 7-9 stycznia br. odbywało się w Watykanie międzynarodowe sympozjum na temat «Godność i prawa osoby z upośledzeniem umysłowym». Zostało ono zorganizowane przez Kongregację Nauki Wiary na zakończenie europejskiego Roku Niepełnosprawnych. Do uczestników sympozjum Ojciec Święty skierował przesłanie, w którym przedstawia ludzi upośledzonych umysłowo jako «uprzywilejowanych świadków człowieczeństwa», najdotkliwiej doświadczających braku miłości, solidarności i gościnności oraz wszelkich przejawów dyskryminacji. W nich też, «żywych ikonach ukrzyżowanego Syna», «z całą ostrością uwidacznia się kruchość ludzkiej kondycji» a zarazem «tajemnicze piękno Tego, który dla nas огоłocił samego siebie».

Do Uczestników
międzynarodowego sympozjum
na temat «Godność i prawa
osoby z upośledzeniem umysłowym»

1. Szanowni państwo, zgromadziliście się w Rzymie, aby w gronie specjalistów w dziedzinie nauk o człowieku i wiedzy teologicznej, kapłanów oraz osób zakonnych i świeckich zaangażowanych w duszpasterstwo zastanowić się nad delikatnymi problemami, jakich nastęrcza wychowanie i chrześcijańska formacja osób upośledzonych umysłowo. Wasze sympozjum, zorganizowane przez Kongregację Nauki Wiary, jest jakby symbolicznym zakończeniem europejskiego Roku Niepełnosprawnych i wpisuje się w nurt bardzo już rozległego i bogatego nauczania Kościoła, które znajduje odzwierciedlenie w czynnej i szerokiej działalności Ludu Bożego na różnych płaszczyznach i w różnych środowiskach.

2. Punktem wyjścia każdej refleksji nad niepełnosprawnością muszą być fundamentalne założenia chrześcijańskiej antropologii: osoba niepełnosprawna, także wówczas, gdy zraniony jest jej umysł lub zaburzona zdolność postrzegania czy rozumienia, jest podmiotem w pełni ludzkim, mającym święte i niezbywalne prawa przynależne każdemu człowiekowi. Istota ludzka bowiem, niezależnie od warunków, w jakich toczy się jej życie, oraz od zdolno-

ści, jakimi może się wykazać, ma wyjątkową godność i szczególną wartość od początku swego istnienia aż po naturalną śmierć. Osoba niepełnosprawna mimo wszelkich ograniczeń i cierpień, jakie są jej udziałem każe nam pochylić się z szacunkiem i mądrością nad tajemnicą człowieka. Im bardziej bowiem zagłębialiśmy się w mroczne i nieznanne obszary ludzkiej rzeczywistości, tym lepiej rozumiemy, że właśnie w sytuacjach najtrudniejszych i najbardziej niepokojących ujawnia się godność i wielkość ludzkiej istoty. Zranione człowieczeństwo osoby niepełnosprawnej jest dla nas wyzwaniem, aby dostrzec, zaakceptować i ukazywać w każdym z tych naszych braci i sióstr niezrównaną wartość ludzkiej istoty, którą Bóg stworzył po to, aby była synem w Synu.

3. Miarą jakości życia w społeczności jest w dużym stopniu opieka, jaką otacza ona najsłabszych i najbardziej potrzebujących, oraz poszanowanie ich ludzkiej godności. Prawa nie mogą być przywilejem tylko zdrowych. Także osobie niepełnosprawnej należy umożliwić uczestniczenie na miarę jej możliwości w życiu społeczeństwa i dopomóc w wykorzystaniu całego swojego potencjału fizycznego, psychicznego i duchowego. Tylko wówczas gdy uznawane są prawa najsłabszych, społeczeństwo może twierdzić, że jest zbudowane na fundamencie prawa i sprawiedliwości: niepełnosprawny nie jest osobą w inny sposób niż pozostali, a zatem uznając i chroniąc jego godność i prawa, uznajemy i chronimy godność i prawa nas wszystkich i każdego.

Spółeczeństwo, w którym byłoby miejsce tylko dla osób w pełni sprawnych, całkowicie samodzielnych i niezależnych, nie byłoby społeczeństwem godnym człowieka. Dyskryminacja według kryterium sprawności jest nie mniej haniebna niż dyskryminacja z powodu rasy, płci czy religii. Ukryta forma dyskryminacji występuje też w polityce i programach edukacyjnych, które próbują przemilczeć lub zanegować ograniczenia osoby niepełnosprawnej, proponując style życia i cele nie odpowiadające jej możliwościom, a więc frustrujące i niewłaściwe. Sprawiedliwość nakazuje bowiem uważnie i z miłością przyglądać się życiu drugiego człowieka i zaspokajać poszczególne, odmienne potrzeby każdego, biorąc pod uwagę jego zdolności i ograniczenia.

4. Odmienność wynikająca z niepełnosprawności może stać się integralną częścią niepowtarzalnej tożsamości, w czym powinni pomóc najbliżsi, nauczyciele, przyjaciele, całe społeczeństwo. Nie jest istotne, aby człowiek niepełnosprawny, podobnie jak każdy inny, robił to, co robią inni, ale to, co jest naprawdę dobre dla niego, aby coraz lepiej wykorzystywał swoje bogactwo, aby wiernie realizował swoje powołanie ludzkie i nadprzyrodzone.

Z uznaniem praw musi zatem łączyć się szczerze dążenie wszystkich do stworzenia konkretnych warunków życia, struktur pomocy i ochrony prawnej

odpowiadających potrzebom i dynamice rozwoju osoby niepełnosprawnej oraz tych, którzy jej towarzyszą, przede wszystkim członków rodziny. Niezależnie od wszelkich innych względów lub interesów indywidualnych czy grupowych należy troszczyć się o integralne dobro tych osób, nie można im też odmawiać niezbędnej pomocy i ochrony, nawet jeśli pociąga to za sobą zwiększone koszty ekonomiczne i społeczne. Osoby opóźnione umysłowo potrzebują może bardziej niż inni chorzy naszej uwagi i życzliwości, zrozumienia i miłości: nie można ich pozostawić samych, aby niemal bezbronnie i bezradnie stawiały czoło trudnemu zadaniu, jakim jest życie.

5. W związku z tym należy zwrócić szczególną uwagę na potrzeby uczuciowe i seksualne osoby niepełnosprawnej. Aspekt ten często bywa ignorowany, lub też traktuje się go w sposób powierzchowny i ograniczony, a czasem wręcz uwarunkowany przez ideologię. W rzeczywistości zaś wymiar płciowy jest jednym z konstytutywnych wymiarów osoby, która stworzona została na obraz Boga-Miłości i w związku z tym, wedle pierwotnego zamysłu, powołana jest, aby realizować się w relacji z innymi i we wspólnocie. Przesłanką wychowania emocjonalno-seksualnego osoby niepełnosprawnej jest przekonanie, że potrzebuje ona miłości przynajmniej w takiej samej mierze, jak każda inna. Także ona chce kochać i być kochana, potrzebuje czułości, bliskości, intymności. W praktyce niestety osoba niepełnosprawna przeżywa te uprawnione i naturalne potrzeby w sytuacji trudniejszej, co staje się tym bardziej widoczne w miarę przechodzenia od wieku dziecięcego do dorosłego. Osoba niepełnosprawna, mimo upośledzenia umysłu i zaburzenia więzi międzyosobowych, poszukuje autentycznych relacji, dzięki którym inni doceniają i uznają jej osobową godność.

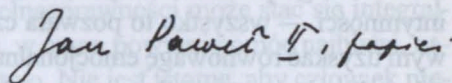
Doświadczenia zgromadzone w niektórych wspólnotach chrześcijańskich dowodzą, że intensywne i zajmujące życie we wspólnocie, stałe i dyskretne oddziaływanie wychowawcze, nawiązywanie przyjacielskich więzi z odpowiednio przygotowanymi osobami, nawyk kontrolowania popędów i rozwijanie zdrowego poczucia wstydu, które jest wyrazem poszanowania własnej intymności — wszystko to pozwala często osobie z upośledzeniem umysłowym uzyskać równowagę emocjonalną oraz przeżywać bogate relacje z innymi osobami, owocne i dające satysfakcję. Okazać osobie niepełnosprawnej, że ją kochamy, znaczy ukazać jej, że w naszych oczach ma wartość. Uważne słuchanie, zrozumienie potrzeb, współudział w cierpieniach, cierpliwe wspomaganie to sposoby pozwalające wprowadzić osobę niepełnosprawną w relację wspólnoty z drugim człowiekiem, która pozwoli jej dostrzec własną wartość i uzmysłowić sobie swoją zdolność przyjmowania i dawania miłości.

6. Osoby niepełnosprawne, w których z całą ostrością uwidacznia się kruchość ludzkiej kondycji, są niewątpliwie jednym z przejawów dramatu cierpienia. Dlatego w dzisiejszym świecie, opanowanym przez hedonizm i zaślepieniem przez ulotne i złudne piękno, ich trudności są często postrzegane jako skandal lub prowokacja, a ich problemy jako kłopot, którego trzeba się pozbyć lub pospieszenie się z nim uporać. A przecież osoby te są żywymi ikonami ukrzyżowanego Syna. Odślaniają przed nami tajemnicze piękno Tego, który dla nas ogołocił samego siebie i stał się posłuszny aż do śmierci. Ukazują nam, że najgłębsza istota człowieka poza wszelkimi pozorami zewnętrznymi — ukryta jest w Jezusie Chrystusie. Dlatego słusznie zostało powiedziane, że osoby niepełnosprawne to uprzywilejowani świadkowie człowieczeństwa. Mogą wszystkich uczyć, czym jest miłość, która zbawia, mogą stać się zwiastunami nowego świata, którym nie rządzi już siła, przemoc, agresja, ale miłość, solidarność, otwartość na drugiego — nowego świata, przemienionego przez światłość Chrystusa, Syna Bożego, który dla nas ludzi stał się człowiekiem, został ukrzyżowany i zmartwychwstał.

7. Drodzy uczestnicy sympozjum, wasza obecność tutaj i wasza działalność są dla świata świadectwem, że Bóg zawsze jest po stronie małych, ubogich, cierpiących i odepchniętych. Stając się człowiekiem i przychodząc na świat w ubogiej stajence, Syn Boży na własnym przykładzie ukazał, czym jest błogosławieństwo strapionych, i we wszystkim z wyjątkiem grzechu podzielił los człowieka, stworzonego na Jego obraz. Po wydarzeniu na Kalwarii to właśnie krzyż, przyjęty z miłością, staje się drogą życia i nauką dla każdego, że jeśli będziemy umieli z ufnością zawierzeniem podążać szlakiem ludzkiego cierpienia, trudnym i uciążliwym, wówczas my sami i nasi bracia zaznamy radości Chrystusa żywego, która przewyższa wszelkie pragnienia i oczekiwania.

Wszystkim udzielam specjalnego błogosławieństwa!

Watykan, 5 stycznia 2004 r.

Źródło: L'Osservatore Romano,
wydanie polskie (4/2004)

KULTURA ODPOWIEDZIALNEGO RODZICIELSTWA

*Przesłanie Ojca Świętego do uczestników
międzynarodowego sympozjum na temat:*

«Naturalne metody regulowania poczęć i kultura życia»

«Tylko w kontekście wzajemnej miłości małżonków, całkowitej i bezwarunkowej, może być przeżywane w całej swej godności poczęcie owo wydarzenie, które dotyczy przyszłości ludzkości» napisał Jan Paweł II w przesłaniu do uczestników międzynarodowego sympozjum na temat: «Naturalne metody regulowania poczęć i kultura życia», które odbywało się na Uniwersytecie «Sacro Cuore» w Rzymie w dniach 30-31 stycznia br. Zostało ono zorganizowane przez wydziały medycyny rzymskich uniwersytetów i włoskie ministerstwo zdrowia. Papież zachęca lekarzy i duszpasterzy do pracy nad przemianą utrwalającą się w naszych czasach mentalności, «która z jednej strony wyraża niejako lęk przed odpowiedzialnością za prokreację, a z drugiej dążenie jakby do tego, by panować nad życiem i nim manipulować. Paląca jest zatem potrzeba kształtowania kultury, która pomoże przezwyciężyć panujące w tej dziedzinie stereotypy i mistyfikacje, tak często rozpowszechniane przez pewien rodzaj propagandy».

Szanowni Państwo!

1. Z radością witam uczestników międzynarodowego sympozjum na temat: «Naturalne metody regulowania poczęć i kultura życia», które odbywa się w tych dniach w Rzymie. Wszystkich zgromadzonych i każdego z osobna serdecznie pozdrawiam. Wyrażam wdzięczność tym, którzy przyczynili się do realizacji tego cennego przedsięwzięcia, przede wszystkim Ośrodkowi Badań nad Naturalnymi Metodami Regulowania Poczęć, wydziałom medycyny różnych uniwersytetów rzymskich, włoskiemu Ministerstwu Zdrowia, Włoskiemu Instytutowi Medycyny Społecznej oraz Sekcji ds. Duszpasterstwa Akademickiego Wikariatu Rzymskiego.

Wasze spotkanie poświęcone jest problematyce aktualnej, bardzo ważnej z punktu widzenia rozwoju relacji między nauką i etyką. Magisterium Kościoła wspierało zawsze z wielką troską rozwój tzw. kultury odpowiedzialnego rodzicielstwa i zachęcało do lepszego poznania tzw. «naturalnych» metod regulacji poczęć oraz ich rozpowszechniania. Moi czcigodni poprzednicy, od Piusa XII po Pawła VI, wielokrotnie wyrażali poparcie dla badań mających na celu wypracowanie coraz pewniejszych naukowych podstaw metod regulowania poczęć, nie naruszających godności osoby ludzkiej oraz małżeństwa i prokreacji, zgodnych z Bożym zamysłem. W ostatnich latach, dzięki współpracy wielu

małżeństw chrześcijańskich w różnych częściach świata, członkowie licznych grup i ruchów rodzinnych oraz stowarzyszeń kościelnych zdobyli doświadczenie w stosowaniu metod naturalnych i pogłębili refleksję w tym zakresie.

2. W naszych czasach utrwała się mentalność, która z jednej strony wyraża niejako lęk przed odpowiedzialnością za prokreację, a z drugiej dążenie jakby do tego, by panować nad życiem i nim manipulować. Paląca jest zatem potrzeba kształtowania kultury, która pomoże przewyciężyć panujące w tej dziedzinie stereotypy i mistyfikacje, tak często rozpowszechniane przez pewien rodzaj propagandy. Jednocześnie konieczne jest prowadzenie działalności wychowawczej i formacyjnej, obejmującej małżonków, narzeczonych i wszystkich młodych ludzi, jak również pracowników socjalnych i współpracowników duszpasterstwa, mającej na celu odpowiednie przedstawienie wszystkich aspektów odpowiedzialnego rodzicielstwa, jego podstaw oraz motywacji, a także sposobów realizowania w praktyce.

Ośrodki badawcze i dydaktyczne, zajmujące się tymi problemami, winny skutecznie wspierać odpowiedzialne macierzyństwo i ojcostwo, zabiegając o to, aby każda osoba ludzka, poczynając od dziecka, była uznawana i szanowana ze względu na nią samą i by kryterium każdego wyboru był bezinteresowny dar z siebie.

Jest oczywiste, że odpowiedzialne rodzicielstwo nie polega tylko na dostosowaniu się do rytmu biologicznego. Chodzi raczej o wyrażenie pełnej prawdy o osobie, która jest głęboką jednością ducha, psychiki i ciała. Jedności tej nie da się nigdy sprowadzić do zespołu mechanizmów biologicznych. Tylko w kontekście wzajemnej miłości małżonków, całkowitej i bezwarunkowej, może być przeżywane w całej swej godności poczęcie owo wydarzenie, które dotyczy przyszłości ludzkości. Mamy zatem słuszne prawo oczekiwać, że nie tylko lekarze i uczeni, ale także współpracownicy duszpasterstwa oraz władze polityczne we właściwym sobie zakresie będą się starali wnieść swój odpowiedzialny wkład w tę podstawową kwestię.

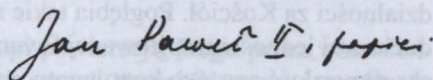
3. W związku z tym, że wasze sympozjum zostało zorganizowane przez wydziały medycyny, chciałbym podkreślić szczególną rolę, jaką w tej delikatnej dziedzinie odgrywają lekarze. Ponownie zapewniam was, że Kościół otacza zawsze wielkim szacunkiem przedstawicieli służby zdrowia, którzy starają się dochować wierności swemu powołaniu do służby życiu. Myślę przede wszystkim o oświeconych przez wiarę naukowcach, którzy poświęcają się studiom nad naturalnymi metodami regulowania płodności i ich upowszechnianiu, zachęcając jednocześnie do wychowywania do wartości moralnych, które są podstawą korzystania z tych metod. Uniwersytety pełnią

szczególną i odpowiedzialną rolę w zakresie promocji programów badań w tej dziedzinie, jak również w kształceniu przyszłych specjalistów, którzy będą potrafili pomóc młodzieży i małżonkom w podejmowaniu świadomych i odpowiedzialnych decyzji.

Życzę wam, aby obecne spotkanie przyniosło dalszy postęp w tej dziedzinie, przyczyniając się do istotnego pogłębienia różnych aspektów tej problematyki: naukowych, kulturowych, psychospołecznych i wychowawczych. Będzie ono też okazją, by wymienić informacje na temat aktualnego stanu nauczania o metodach naturalnych na całym świecie, a zwłaszcza na wydziałach medycyny w Europie.

Zapewniam wszystkich uczestników sympozjum o mojej duchowej bliskości oraz życzę, aby te dni intensywne obrady były jak najbardziej owocne. Prosząc Matkę Bożą o szczególną opiekę nad waszymi pracami, z serca udzielam wszystkim specjalnego Apostolskiego Błogosławieństwa.

Watykan, 28 stycznia 2004 r.

Źródło: L'Osservatore Romano,
wydanie polskie (4/2004)

EPISKOPAT POLSKI

KOMUNIKAT Z 327. ZEBRANIA PLENARNEGO KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

W dniach od 30 kwietnia do 2 maja 2004 r. obradowała w Warszawie Konferencja Episkopatu Polski na 327. Zebraniu Plenarnym. Obradami kierował przewodniczący KEP arcybiskup Józef Michalik. Uczestniczyli w nich także Prymas Polski, Nuncjusz Apostolski w Polsce oraz 25 zaproszonych przedstawicieli innych Episkopatów.

Odbywane na przełomie kwietnia i maja zebrania Episkopatu Polski mają tradycyjnie charakter międzynarodowy. Uczestniczą, w nich biskupi z różnych krajów. Tegoroczne obrady zbiegły się z historycznym momentem przyjęcia Polski i 9 innych państw do Unii Europejskiej. Wydarzenie to przypomina katolikom żyjącym w rozszerzonej Wspólnocie Europejskiej o odpowiedzialności za Kościół. Pogłębia także naszą świadomość potrzeby budowania duchowej jedności inspirowanej Ewangelią Jezusa Chrystusa. Obejmując troską przyszłość naszego kontynentu, zawieramy się Bożej Opatrzności i apelujemy o harmonijną współpracę wierzących i wszystkich ludzi dobrej woli.

1. Biskupi polscy oraz przedstawiciele katolików świeckich zdecydowanie podtrzymują wyrażane już wcześniej stanowisko, postulując potrzebę odwołania do Boga i uwzględnienia roli chrześcijaństwa w projekcie przyszłego Traktatu Konstytucyjnego. W sprawie tej skierowano też specjalny list do Premiera Irlandii, który to kraj przewodniczy obecnie Unii Europejskiej.

2. Na tym szczególnym etapie budowania nowej jedności naszego kontynentu, wyrazili z nami swą duchową więź biskupi z państw od wielu lat należących do Unii Europejskiej – z Finlandii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Niemiec i Włoch, a także wstępujących wspólnie z nami do struktur unijnych - z Czech, Litwy, Łotwy, Słowenii, Słowacji i Węgier. Wyrazem jedności wiary i powszechności Kościoła był także udział w obradach przedstawicieli episkopatów Białorusi, Kazachstanu, Rosji, Rumunii, Stanów Zjednoczonych oraz Ukrainy.

3. Otwarcie europejskich granic oznacza także możliwość poszukiwania pracy poza Polską przez wielu naszych Rodaków. Dla duszpasterzy jest to nowa sytuacja wzywająca ich do jeszcze większej odpowiedzialności za Polaków na obczyźnie. 30 lat temu Episkopat Polski zwrócił się do wiernych,

aby w dniu 3 maja w sposób szczególny modlili się w intencjach Polonii; w chwili obecnej modlitwy te są jeszcze bardziej potrzebne.

4. W pierwszym tygodniu maja obchodzone są dni modlitw o powołania do kapłaństwa i życia konsekrowanego. Biskupi zwracają się z prośbą o żarliwą modlitwę zarówno za powołanych, jak i o nowe powołania do służby Bożej.

5. Episkopat wyraża głębokie zaniepokojenie podpisaną ostatnio ustawą o świadczeniach rodzinnych. Zagraża ona trwałości instytucji małżeństwa i rodziny, zachęcając pośrednio ze względów materialnych do rozwodów, separacji, konkubinatu, niezawierania małżeństw, a w konsekwencji do samotnego wychowywania dzieci. Biskupi wystosowali do kompetentnych władz państwowych pismo domagające się nowelizacji tej ustawy, by zagwarantować respektowanie praw dziecka do wychowania w pełnej rodzinie. Słuszne zatroskanie o osoby dotknięte ubóstwem nie może prowadzić do ustanawiania praw godzących w rodzinę.

6. Kończąc obrady w Warszawie a przed udaniem się na Jasną Górę biskupi zjednoczyli się z wiernymi we wspólnocie Eucharystii sprawowanej na Polach Wilanowskich pod przewodnictwem kard. Edwarda Egana, arcybiskupa Nowego Jorku.

Rozpoczynając miesiąc maj, biskupi powierzają Bogu przez wstawienie Maryi Królowej Polski wszystkie sprawy naszej Ojczyzny i wspólnoty europejskiej.

*Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi zgromadzeni na 327. Zebraniu
Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski*

Warszawa, 2 maja 2004 r.

Tekst przeznaczony do duszpasterskiego wykorzystania.

OŚWIADCZENIE KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI W ZWIĄZKU Z USTAWĄ Z DNIA 28 LISTOPADA 2003 R. O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH

Warszawa, dnia 1 maja 2004 r.

Szanowny Pan
Aleksander Kwaśniewski
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
Warszawa

Konferencja Episkopatu Polski wyraża głębokie zaniepokojenie w związku z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, która wchodzi w życie w dniu 1 maja br. Jej rozwiązania dyskryminują rodzinę i wprowadzają nierówne traktowanie dzieci wychowywanych w pełnej rodzinie i dzieci wychowywanych przez osoby samotne.

Zdaniem Konferencji Episkopatu Polski rozwiązanie takie nie jest zgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Ustawa spowodowała falę wniosków o rozwód lub separację, by uzyskać status osoby samotnie wychowującej dziecko, który uprawnia do szczególnych świadczeń, pozbawiając tychże świadczeń rodziny pełne.

Skutkiem, być może niezamierzonym, wejścia w życie tej ustawy, jest już i będzie w coraz większej skali, osłabienie wspólnot rodzinnych. Ustawa upowszechnia model samotnego wychowywania dzieci, prowokuje rozwody i separacje oraz życie w konkubinacie. Rezultatem takiego osłabienia rodzin jest pogorszenie środowiska wychowania dzieci, sprowadzenie wartości rodziny do poziomu opłacalności ekonomicznej, większe osamotnienie jej członków, erozja odpowiedzialności rodzicielskiej. Skutki tego odczuje głęboko całe społeczeństwo, którego rodzina jest fundamentem.

3. Otwarcie europejskich granic oznacza także możliwość poszukiwania pracy poza Polską przez wielu naszych Rodaków. Dla duszpasterzy jest to nowa sytuacja wzywająca ich do jeszcze większej odpowiedzialności za Polaków na obczyźnie. 30 lat temu Episkopat Polski zwrócił się do wiernych,

Zaistniała sytuacja powinna spowodować niezwłoczną nowelizację ustawy, aby nie przyniosła ona szkód społecznym i osłabienia rodziny przez jej dyskryminację.

Abp Józef Michalik
Przewodniczący KEP

Abp Stanisław Gądecki
Zastępca Przewodniczącego KEP

Bp Piotr Libera
Sekretarz Generalny KEP

Źródło: Biuro Prasowe KEP

LIST BISKUPÓW POLSKICH DO PREMIERA IRLANDII

Warszawa, 1 maja 2004 r.

Jego Ekscelencja
Pan Berthie AHERN
Premier Irlandii

Szanowny Panie Premierze,

Dzisiejszy dzień, 1 maja 2004 roku, jest dla Polski i Polaków dniem szczególnym. Przystępujemy do Unii Europejskiej, wspólnoty państw, które łączy nie tylko idea pokojowego współistnienia i budowania godnej przyszłości, ale także wspólne chrześcijańskie korzenie kulturowe.

Przyszłość Unii Europejskiej, wykuwana przez kilkadziesiąt lat pokojowej współpracy państw Zachodniej Europy, dziś otwiera się dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej, które wnoszą ze sobą ogromne bogactwo cywilizacyjne i kulturowe. Kształt ideowy rozszerzającej się Unii ma wyznaczyć przygotowywany Traktat Konstytucyjny.

W tym historycznym momencie, biskupi polscy, przekazują na ręce Pana Premiera, kierującego rządem kraju, który przewodniczy aktualnie Unii Europejskiej, nasz gorący apel do wszystkich rządów państw i parlamentów Unii, by w przyszłej unijnej Konstytucji nie zabrało odniesienia do Boga i chrześcijaństwa. Nie uwzględnienie odwołania do Boga i do chrześcijaństwa, które od wieków kształtowało oblicze kontynentu europejskiego i wyznaczało kierunki jego rozwoju, byłoby wielką dziejową niesprawiedliwością i zafałszowaniem prawdy. Kraje o głębokiej i zakorzenionej tradycji chrześcijańskiej, takie jak Polska, mają szczególne prawo, by tej prawdy i sprawiedliwości się domagać.

W naszych modlitwach polecamy Pana Premiera, jego prace na rzecz Unii Europejskiej oraz wszystkie kraje Europy, Bożej opiece.

+ *Abp Józef Michalik*

Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

+ *Abp Stanisław Gądecki*

Zastępca Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski

+ *Bp Piotr Libera*

Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski

Źródło: Biuro Prasowe KEP

OŚWIADCZENIE PREZYDIUM KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

Biskupi polscy dnia 6 maja br. przekazali premierowi Irlandii – aktualnie przewodniczącej Unii Europejskiej – list, w którym potwierdzili swoje stanowisko, że w preambule przyszłej Konstytucji Europejskiej nie powinno zabraknąć odniesienia do wiary i chrześcijańskiego dziedzictwa. List ten został przekazany także do wiadomości polskich władz państwowych i rządowych.

Konferencja Episkopatu Polski z całym przekonaniem podziela jasne stanowisko Stolicy Apostolskiej, że odwołanie się do chrześcijańskiego dziedzictwa powinno być uwzględnione w Traktacie Konstytucyjnym, jako odpowiadające pragnieniom milionów chrześcijan członków Unii Europejskiej oraz zgodne z prawdą historyczną.

W tym kontekście Konferencja Episkopatu Polski ponownie zwraca się z apelem do wszystkich, od których to zależy, aby preambuła Traktatu Konstytucyjnego właściwie uwidoczniała prawdziwe korzenie Europy. Czerpie przecież ona swe inspiracje z kulturowego, humanistycznego i religijnego, a szczególnie chrześcijańskiego dziedzictwa.

Na koniec Konferencja Episkopatu Polski, odnosząc się do informacji pojawiających się w mediach, podkreśla, że dyskusji wokół treści preambuły przyszłej Konstytucji Europejskiej nie da się rozwiązać przez przyjęcie dodatkowej deklaracji. Sama bowiem deklaracja nie miałaby żadnej mocy prawnej.

Warszawa, dnia 12 maja 2004 r.

+ *Abp Józef Michalik*

Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

+ *Abp Stanisław Gądecki*

Zastępca Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski

+ *Bp Piotr Libera*

Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski

Źródło: Biuro Prasowe KEP

BISKUP SIEDLECKI

Siedlce, dnia 11 maja 2004 roku.

BISKUP SIEDLECKI

L.dz. 356/04

DEKRET

Działając na podstawie art. 38-40 oraz art. 59 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 maja 1989 r. (Dz. U. nr 29, poz. 154 z późniejszymi zmianami), art. 21 i 22 Konkordatu pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzeczypospolitą Polską z dnia 28 lipca 1993 r. oraz nr 2.9; 3.1.1 i 5.4 statutu *Caritas* Diecezji Siedleckiej z dnia 30.12.1992 r., uzupełnionego aneksem z dnia 07.08.2003 r., niniejszym postanawiam:

§ 1.

Z dniem 11 maja 2004 roku rozwiązuję diecezjalny Oddział *Caritas* w Białej Podlaskiej, a jednocześnie powołuję do życia Ośrodek Leczniczko-Opiekuńczy *Mesericordia* w Białej Podlaskiej przy ul. Warszawskiej 15 i powierzam go *Caritas* Diecezji Siedleckiej w Siedlcach, która będzie realizowała w tym Ośrodku cele związane z działalnością opiekuńczą, leczniczą, wychowawczą, oświatową i charytatywną

§ 2.

Do likwidacji Oddziału *Caritas* w Białej Podlaskiej powołuję Dyrektora Księdza mgr Andrzeja Jaczewskiego.

§ 3.

1. Majątek Oddziału *Caritas* w Białej Podlaskiej zostaje przejęty przez *Caritas* Diecezji Siedleckiej.
2. Pracownicy zatrudnieni w Oddziale *Caritas* w Białej Podlaskiej na podstawie art. 23ą Kodeksu Pracy stają się pracownikami *Caritas* Diecezji Siedleckiej.

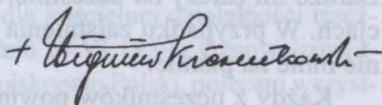
§ 4.

Dyrektor Oddziału *Caritas* dokona:

- a/ inwentaryzacji majątku,
- b/ zamknięcia ksiąg rachunkowych,
- c/ zawarcia umów funkcjonujących w Oddziale *Caritas* w Białej Podlaskiej z sukcesorem którym jest *Caritas* Diecezji Siedleckiej,
- d/ wyrejestrowania z Urzędu Statystycznego i Urzędu Skarbowego nadanych numerów identyfikacyjnych,
- e/ przekazania do *Caritas* Diecezji Siedleckiej majątku i pełnej dokumentacji z rozwiązanego Oddziału.

§ 5.

Ustanawia się termin zakończenia prac, o których mowa w § 4, na dzień 15 maja 2004 roku.

Ks. Piotr Sawczuk
Kanclerz

Biskup Siedlecki

Siedlce, 11 maja 2004 r.

BISKUP SIEDLECKI

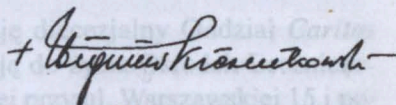
L.dz. 349/04

Czcigodny Ksiądz .....

Kierując się troską o dobro duchowe Prezbiterium Siedleckiego, zgodnie z kan. 276 § 2, 4° KPK, zapraszam Czcigodnego Księdza do odprawienia rekolekcji kapłańskich.

Rekolekcje będą odbywały się w gmachu Wyższego Seminarium Duchownego w Opolu Nowym. Rozpoczną się w niedzielę, 27 czerwca 2004 r., o godz. 20⁰⁰ (dla chętnych kolacja o godz. 19⁰⁰), a zakończą w czwartek, 1 lipca, poranną celebracją Eucharystii. Posługę rekolekcyjną podejmę osobiście. Bardzo mi zależy na uczestnictwie Czcigodnych Księży w całych rekolekcjach. W przypadku zaistnienia jakiejś przeszkody, proszę o poinformowanie mnie na piśmie.

Każdy z uczestników powinien przywieźć ze sobą albę i białą stulę do koncelebry.

Biskup Siedlecki

Do likwidacji Oddziału *Caritas* w Białej Podlaskiej powołuję Dyrektora Księdza mgr Andrzeja Jarczowskiego.

1. Majątek Oddziału *Caritas* w Białej Podlaskiej zostaje przejęty przez *Caritas* Diecezji Siedleckiej.
2. Pracownicy zatrudnieni w Oddziale *Caritas* w Białej Podlaskiej na podstawie art. 23§ Kodeksu Pracy stają się pracownikami *Caritas* Diecezji Siedleckiej.

Siedlce, dnia 30 września 2002r.

BISKUP SIEDLECKI

L.dz. 890/2002

ZARZĄDZENIE

W sytuacji szerzącego się pijaństwa i w ślad za nim idącej choroby alkoholowej, które niszczą fundamenty moralności i kultury chrześcijańskiej, zasłuchany w głos Ojca Św., który już na progu swego pontyfikatu prosił, aby przeciwstawiać się „wszystkiemu, co uwłacza ludzkiej godności i poniża obyczaje zdrowego społeczeństwa, a czasem może aż zagrażać jego egzystencji i dobru wspólnemu”(23.X.1978 r.), powodowany wielką troską o wychowanie młodego pokolenia i zmianę proalkoholowych, niechlubnych obyczajów, w oparciu o „Wytyczne Episkopatu Polski dla kościelnej działalności trzeźwościowej” przyjętych przez Episkopat w dniu 17.VL1959 r. i znowelizowanych 1.IV.1971 r. na Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski, polecam wszystkim kapłanom Diecezji Siedleckiej, co następuje:

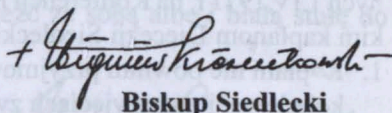
1. Kapłani nie powinni przyjmować poczęstunku alkoholem podczas wizyty kolędowej i na przyjęciach związanych z uroczystościami religijnymi.
2. Duszpasterze poinformują wiernych, że nikomu nie wolno rozpijać innych, zwłaszcza poprzez:
  - a) niezachowywanie prawnych warunków sprzedaży napojów alkoholowych (sprzedawanie nieletnim, nietrzeźwym, pod zastaw, na kredyt lub w godzinach zakazanych),
  - b) prowadzenie nielegalnej, pokątnej sprzedaży alkoholu (bez zezwolenia i kontroli),
  - c) zajmowanie się nielegalną produkcją lub przemytem alkoholu w celach handlowych. Jeśli osoby postępujące w powyższy sposób nie wyraziłyby stanowczej swej woli zaprzestania tej szkodliwej i gorszącej działalności, nie mogłyby otrzymać rozgrzeszenia w Sakramencie Pojednania i przyjąć Komunii Świętej (por. kan. 987 KPK).

Należy też uświadamiać, że zatajenie powyższych grzechów przy spowiedzi uczyniłoby rozgrzeszenie nieważnym.

Upomnianych a niepoprawnych, należy ponadto pominąć przy wizycie duszpasterskiej oraz odmówić pełnego pogrzebu chrześcijańskiego, gdyby zmarli nie zaprzestawszy zgubnego procederu (por. kan. 1184 § 1, 3° KPK).

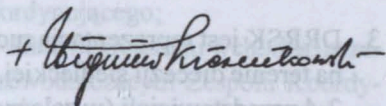

3. Duszpasterze powinni stanowczo domagać się od wiernych, aby nie podawa-
no alkoholu pod żadną postacią na przyjęciu rodzinnym z racji Chrztu i I Ko-
munii Św. oraz pogrzebu katolickiego a także przed wyjazdem do ślubu.
4. Duszpasterze będą przypominali narzeczonym o błogosławieństwie pa-
sterskim Biskupa Siedleckiego udzielanym nowożeńcom na nową drogę
życia, jeśli urządzają przyjęcie weselne bez alkoholu.
5. Kapłani i katecheci, wraz z rodzicami i wychowawcami, dołożą wszelkich
starań, aby zmieniać niechlubne obyczaje alkoholowe; niech to czynią zwłasz-
cza własnym przykładem abstynencji, stając się przez to oparciem dla sła-
bych, wyrzutem sumienia dla beztrosko pijących, pokutą i wynagrodzeniem
Panu Bogu za nieumiarkowanych oraz wyproszeniem łaski uzdrowienia i na-
wrócenia zagrożonym w chorobie alkoholowej. Niech też animują i wspierają
ruchy trzeźwościowe, zwłaszcza Maksymiliański Ruch Trzeźwości, Krucjatę
Wyzwolenia Człowieka, Kluby Abstynenta oraz grupy samopomocowe Ano-
nimowych Alkoholików i Koalkoholików (AA, Al.-Anon i Al-Ateen).

Biskup Siedlecki

Aneks
do Statusu Diecezjalnej Rady Ruchów i Stowarzyszeń
Katolickich Diecezji Siedleckiej

Niniejszym dokonuję zmiany w dokumencie określającym status Diecezjalnej Rady Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich Diecezji Siedleckiej, zatwierdzonym przez mego Poprzednika dnia 24 grudnia 1997 r. Zmiana polega na wykreśleniu w punkcie 7 następujących słów: „w osobie wikariusza biskupiego ds. laikatu”.

Ks. Piotr Sawczuk
Kancelarz

Biskup Siedlecki

L. dz. 358
Siedlce, dnia 11 maja 2004 r.

Obecne brzmienie dokumentu określającego
STATUS DIECEZJALNEJ RADY RUCHÓW
I STOWARZYSZEŃ KATOLICKICH
DIECEZJI SIEDLECKIEJ

1. Diecezjalna Rada Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich Diecezji Siedleckiej (DRRSK) powstała z inicjatywy Biskupa Siedleckiego oraz jako owoc wcześniejszej współpracy liderów ruchów i stowarzyszeń katolickich.
2. Ruchem lub stowarzyszeniem katolickim nazywamy takie zrzeszenie, które spełnia następujące, podstawowe kryteria (por. Jan Paweł II, Adhortacja *Christifideles laici*, 30):
  - stawia na pierwszym miejscu powołanie każdego chrześcijanina do świętości troszcząc się o ściślejszą łączność między życiem praktycznym a wiarą;
  - podejmuje odpowiedzialność w wyznawaniu wiary katolickiej przyjmowanej i przepowiadanej zgodnie z jej autentyczną interpretacją Nauczycielskiego Urzędu Kościoła;

- daje świadectwo trwałej i autentycznej komunii znajdującej wyraz w synowskim odniesieniu do Papieża i Biskupa poprzez lojalne przyjmowanie ich nauki i pasterskich zaleceń;
  - zgadza się z apostołskim celem Kościoła i bierze udział w jego realizacji, czyli w ewangelizacji, uświęcaniu ludzi, urabianiu ich sumień w duchu chrześcijańskim;
  - odznacza się zaangażowaną obecnością w ludzkiej społeczności rozumianą – w świetle społecznej nauki Kościoła – jako służba na rzecz pełnej godności człowieka.
3. DRRSK jest reprezentacją ruchów i stowarzyszeń katolickich działających na terenie diecezji siedleckiej. Każde zrzeszenie jest reprezentowane przez 2-4 przedstawicieli (w zależności od jego liczebności), w tym osoba odpowiedzialna z ramienia Biskupa jako moderator, asystent kościelny lub duszpasterz poszczególnego środowiska.
4. Zasadnicze cele DRRSK:
- wspieranie współpracy między ruchami i stowarzyszeniami w dziedzinie ewangelizacji, apostołstwa i formacji;
  - formacja liderów odpowiedzialnych za ruchy, szczególnie w zakresie teologii, życia duchowego, ewangelizacji i apostołatu oraz spraw społecznych;
  - wspieranie współpracy między ruchami i stowarzyszeniami a Biskupem Diecezjalnym;
  - wspieranie współpracy między ruchami i stowarzyszeniami ze środowiskami samorządów lokalnych oraz przedstawicielami Parlamentu RP; stała współpraca z Ogólnopolską Radą Ruchów Katolickich (ul. Rakowiecka 61; 02-532 Warszawa)
  - prezentacja wspólnej opinii ruchów i stowarzyszeń wobec władz państwowych i samorządowych;
  - pomoc ruchom i stowarzyszeniom, w razie potrzeby, w sprawach związanych z ich życiem organizacją;
  - promocja działalności ruchów i stowarzyszeń oraz informowanie o niej opinii publicznej zarówno wewnątrz Kościoła Siedleckiego, jak i w społeczeństwie;
  - prowadzenie i wspieranie stałej refleksji teologicznej i eklesjalnej nad rozwojem oraz działalnością ruchów katolickich w Polsce poprzez seminaria, konferencje, kongresy itp.;

- ewentualna współpraca z ruchami oraz federacjami ruchów poza granicami Polski.

5. Działalność DRRSK realizuje się przede wszystkim poprzez:

- spotkania plenarne DRRSK, odbywające się 2- 3 razy w roku;
- stałą pracę Zespołu Koordynującego DRRSK złożonego z osób odpowiedzialnych z ramienia Biskupa jako asystenci, moderatorzy, duszpasterze poszczególnych środowisk oraz liderów poszczególnych ruchów i stowarzyszeń; spotkania jego odbywają się raz na kwartał pod kierunkiem przewodniczącego Zespołu Koordynującego;
- pracę stałego Sekretariatu DRRSK; w skład Sekretariatu wchodzi: przewodniczący (jest on jednocześnie przewodniczącym Zespołu Koordynującego), zastępca przewodniczącego oraz trzech członków (w tym skarbnik i rzecznik prasowy DRRSK); członkowie Stałego Sekretariatu powoływani są przez zebranie DRRSK na 3 lata i prowadzą bieżącą pracę;
- spotkania specjalistyczne, np. dla członków ruch stowarzyszeń zaangażowanych w ewangelizację, w życie społeczne, w media, przygotowujących marsze, seminaria, rekolekcje, konferencje, kongresy itp; dopuszcza się powoływanie przez stały Sekretariat specjalnych zespołów (np. ewangelizacyjnych, modlitewnych, charytatywnych) do realizacji doraźnych, szczegółowych zadań; zespoły te działają w jedności z Sekretariatem;
- ewentualne wydawanie publikacji książkowych, materiałów formacyjnych oraz biuletynu DRRSK.

6. Członkiem DRRSK może zostać każde zrzeszenie, które akceptuje zadania i cele DRRSK oraz podejmuje się ich realizacji, a którego zgłoszenie zostanie przyjęte na spotkaniu członków DRRSK bezwzględną większością głosów. Członkami założycielami DRRSK są wszystkie ruchy i stowarzyszenia katolickie obecne na Zjeździe założycielskim w dniu 31 stycznia 1998 roku. Uczestnictwo ruchu lub stowarzyszenia w DRRSK nie narusza autonomii w życiu i działaniu danego zrzeszenia.

7. Diecezjalna Rada Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich podlega Biskupowi Siedleckiemu, który mianuje asystenta kościelnego DRRSK.

ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIEŃSTWA

Nominacje:

- Ks. Jacek Luszytk, mianowany duchowym opiekunem członków białskopodlaskiego Koła Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów Resortu Spraw Wewnętrznych RP (11.05)
- Ks. Ryszard Legan CSMA, mianowany administratorem par. p.w. Matki Bożej z Góry Karmel w Górkach k. Garwolina (08.05)

Zwolnienia:

- Ks. Mariusz Konieczny, zwolniony z urzędu wikariusza par. p.w. MB Nieustającej Pomocy w Radzynie Podlaskim (14.05)

KOMUNIKATY KURII

Siedlce, dnia 29 kwietnia 2004 r.

KURIA DIECEZJALNA SIEDLECKA

Duszpasterstwo Trzeźwości

L.dz. 328/2004

Wielebny

Ksiądz Proboszcz parafii .....

w Siedlcach

Na posiedzeniu Rady Miasta Siedlce, w dniu 22 kwietnia br., wszyscy Radni z SLD i PO (w sumie 13 osób) przegłosowali zwiększenie (niemal podwójnie) limitu sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 18% - z 30 na 50 punktów sprzedaży. To grozi jeszcze większym rozpiciem społeczności siedleckiej, zwłaszcza młodzieży, która według badań sopockich, dwukrotnie przeprowadzanych w naszym mieście, nie ma trudności z zakupem alkoholu. Ponadto pan Prezydent miasta Siedlce przeciwstawiając się zwiększaniu limitu punktów sprzedaży oświadczył, że z powodu luk prawnych nie ma możliwości cofnięcia zezwolenia tym, którzy przyczyniają się do rozpijania nie przestrzegając przepisów tejże sprzedaży. W związku z tym Kuria Diecezjalna Siedlecka, Duszpasterstwo Trzeźwości, poleca przypomnieć wiernym zarządzenie Biskupa Siedleckiego Profesora Zbigniewa Kiernikowskiego, z dnia 30 września 2002 r. ze szczególnym podkreśleniem punktu drugiego tegoż dekretu. (dobrze byłoby też odczytać całe zarządzenie z podkreśleniem poniższego).

„2. Duszpasterze poinformują wiernych, że nikomu nie wolno rozpijać innych, zwłaszcza poprzez:

- a) niezachowywanie prawnych warunków sprzedaży napojów alkoholowych (sprzedawanie nieletnim, nietrzeźwym, pod zastaw, na kredyt lub w godzinach zakazanych),
- b) prowadzenie nielegalnej, pokątnej sprzedaży alkoholu (bez zezwolenia i kontroli),
- c) zajmowanie się nielegalną produkcją lub przemysłem alkoholu w celach handlowych.

Jeśli osoby postępujące w powyższy sposób nie wyraziłyby stanowczej swej woli zaprzestania tej szkodliwej i gorszącej działalności,

nie mogłyby otrzymać rozgrzeszenia w Sakramencie Pojednania i przyjąć Komunii Świętej (por. kan. 987 KPK).

Należy też uświadamiać, że zatajenie powyższych grzechów przy spowiedzi uczyniłoby rozgrzeszenie nieważnym.”

Upomnianych a niepoprawnych, należy ponadto pominąć przy wizycie duszpasterskiej oraz odmówić pełnego pogrzebu chrześcijańskiego, gdyby zmarli nie zaprzestawszy zgubnego procederu (por. kan. 1184 § 1, 3° KPK).

Ks. Jan Gomółka

Diecezjalny Duszpasterz Trzeźwości

Wikariusz Generalny

W załączeniu:

1/ Kopia zarządzenia

(Zarządzenie umieszczone w dziale Biskup Siedlecki)

Siedlce, dnia 8 maja 2004 r.

**KURIA DIECEZJALNA
SIDLECKA**

Duszpasterstwo Trzeźwości

L.dz. 350/2004

Wielebny

Ksiądz Proboszcz parafii .....

W związku ze zwiększaniem dostępności do alkoholu i nasilaniem się pijaństwa przez zwiększanie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych i nie przestrzeganie zasad tejsze sprzedaży, Kuria Diecezjalna Siedlecka, Duszpasterstwo Trzeźwości, poleca przypomnieć wiernym zarządzenie Biskupa Siedleckiego Profesora Zbigniewa Kiernikowskiego, z dnia 30 września 2002 r. ze szczególnym podkreśleniem punktu drugiego tegoż dekretu, dotyczącego sankcji kościelnych wobec osób, które rozpijają innych (dobrze byłoby też odczytać całe zarządzenie z podkreśleniem poniższego).

„2. Duszpasterze poinformują wiernych, że nikomu nie wolno rozpijać innych, zwłaszcza poprzez:

- a) niezachowywanie prawnych warunków sprzedaży napojów alkoholowych (sprzedawanie nieletnim, nietrzeźwym, pod zastaw, na kredyt lub w godzinach zakazanych),
- b) prowadzenie nielegalnej, pokątnej sprzedaży alkoholu (bez zezwolenia i kontroli),
- c) zajmowanie się nielegalną produkcją lub przemycem alkoholu w celach handlowych.

Jeśli osoby postępujące w powyższy sposób nie wyraziłyby stanowczej swej woli zaprzestania tej szkodliwej i gorszącej działalności, nie mogłyby otrzymać rozgrzeszenia w Sakramencie Pojednania i przyjąć Komunii Świętej (por. kan. 987 KPK).

Należy też uświadamiać, że zatajenie powyższych grzechów przy spowiedzi uczyniłoby rozgrzeszenie nieważnym.”

Upomnianych a niepoprawnych, należy ponadto pominąć przy wizycie duszpasterskiej oraz odmówić pełnego pogrzebu chrześcijańskiego, gdyby zmarli nie zaprzestawszy zgubnego procederu (por. kan. 1184 § 1, 3° KPK).

Ks. Jan Gomółka

Diecezjalny Duszpasterz Trzeźwości

+ Henryk Tomasz

Wikariusz Generalny

W załączeniu:

1/ Kopia zarządzenia

(Zarządzenie umieszczone w dziale Biskup Siedlecki)

Siedlce, dn. 11 maja 2004r.

Wydział Duszpasterski

Diecezjalnej Kurii Siedleckiej

ul. Piłsudskiego 62, 08-110 Siedlce

Tel. 025/6332160, e-mail: wduszp@ks.internetdsl.pl

L.dz. 357/04

**Wielebny Ksiądz Proboszcz
Parafii.....**

W nawiązaniu do pisma Biskupa Siedleckiego Zbigniewa Kiernikowskiego, z dnia 25 lutego 2004r., w sprawie Pierwszego Podlaskiego Kongresu Józefologicznego, przewidzianego na dzień 19 maja br., podajemy szczegółowy program Jego obchodów:

9.30 Recepcja

9.45 Przygotowanie do Liturgii Godzin

**10.00 Inauguracja Kongresu. Liturgia Godzin – Modlitwa w ciągu dnia.
Przewodniczy Biskup Diecezjalny Zbigniew Kiernikowski**

**10.30 Konferencja: „Józef ojcowskim opiekunem Jezusa Chrystusa”
Ks. mgr Zbigniew Komoszka**

10.50 Dyskusja

**11.00 Konferencja: „Prawdziwe ojcostwo św. Józefa w planach Bożej
Opatrzności”
Ks. mgr Dariusz Radzikowski**

11.20 Dyskusja

**11.30 Konferencja: „Potrzeba wzmocnienia rodziny przez wzmocnienie
ojców - omówienie inicjatywy: Centrum Ojcostwa”
Dr Dariusz Cupała Prezes Fundacji im. Św. Cyryla i Metodego**

12.00 Modlitwa „Regina coeli...”

12.05 Przerwa

12.15 Dyskusja

**12.30 Konferencja: „Biblijna Ikona Św. Józefa”
JE. Bp Prof. dr hab. Zbigniew Kiernikowski**

13.00 Dyskusja

13.15 Prezentacja publikacji o św. Józefie

13.45 Posiłek dla Gości Kongresowych przybyłych spoza Siedlec

14.15 Przerwa. Możliwość zwiedzania Muzeum Diecezjalnego, Muzeum Jana Pawła II i Miasta Siedlec

16.00 Modlitwa pieśnią ku czci św. Józefa pt. „Pieśnią i sercem witamy znów Ciebie”, w wykonaniu chórów: Parafii św. Józefa w Międzyrzecu Podlaskim, „Lilia” z Parafii św. Józefa w Siedlcach oraz Zespołu Muzycznego „Światełko”

17.30 Przygotowanie do Eucharystii

18.00 **Celebracja Eucharystii pod przewodnictwem Biskupa Siedleckiego**

Zapraszamy delegacje z poszczególnych parafii do wzięcia udziału w **Kongresie Józefologicznym pt. „Ojciec pilnie poszukiwany”**. Należy je wcześniej zgłosić u Kustosza Sanktuarium Ks. Kan. Henryka Drozda. Do parafii będących pw. Św. Józefa i św. Rodziny zostały skierowane imienne zaproszenia. Zainteresowanych, którzy z różnych przyczyn, nie mogą osobiście uczestniczyć w Kongresie, zachęcamy do włączenia się weń za pośrednictwem Katolickiego Radia Podlasie. Wszystkich prosimy o modlitwne wsparcie.

Ks. Wiesław Kazmieruk

Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego

Wikariusz Generalny

Czcigodny Ksiądz Proboszcz
Parafii.....

Niebawem będziemy przywać Diecezjalny Dzień Wdzięczności za bezinteresowne zaangażowanie w działalność parafialną, jaką miała miejsce 6 października 1996 r. w Rzymie, oraz Wizytę Apostolską Ojca Świętego Jana Pawła II z dnia 10 czerwca 1999 r. w Siedlcach.

Siedlce, dnia 13 maja 2004 r.

KURIA DIECEZJALNA

SIEDLECKA

L.dz. 364/04

Czcigodni

Księża Proboszczowie

Kuria Diecezjalna Siedlecka uprzejmie informuje, że na prośbę Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Biskup Siedlecki Zbigniew Kiernikowski polecił przekazać wiernym w najbliższą niedzielę następujące ogłoszenie:

„Na prośbę ARiMR pragniemy przypomnieć wszystkim osobom prowadzącym gospodarstwa rolne, że 25 maja br. upłynie termin składania wniosków o wpis do ewidencji producentów rolnych (rejestrowania gospodarstw). Nadanie takiego numeru jest warunkiem ubiegania się o pomoce z funduszy UE, przede wszystkim o dopłaty bezpośrednie i renty strukturalne. Zachęcamy wszystkich prowadzących gospodarstwa rolne, aby – we własnym interesie – niezwłocznie złożyli wspomniany wniosek, jeśli do tej pory tego nie zrobili”.

Wskazane byłoby także poinformowanie rolników o miejscu składania wniosków. Na terenie naszej Diecezji nie ma jednak jednolitej praktyki. Przed podaniem informacji wiernym, Księża Proboszczowie są proszeni o to, aby w swojej Gminie uzyskali informację, czy możliwe jest złożenie wniosku w siedzibie Urzędu Gminy, czy też należy to uczynić w powiatowym biurze ARiMR. Księżom Proboszczom przypominamy również o potrzebie uzyskania numeru ewidencyjnego parafialnych gospodarstw rolnych.

+ Henryk Jarnasik

Wikariusz Generalny

Siedlce, dn. 18 maja 2004 r.

**KURIA DIECEZJALNA
SIEDLECKA**
L.dz.370/2004

**Czcigodni Bracia i Siostry
Księża, Wspólnoty Zakonne
i Wierni Świeccy**

20 maja 2004 r. obchodzić będziemy *rocznicę sakry biskupiej Pasterza diecezji Biskupa Zbigniewa Kiernikowskiego*, zaś **7 czerwca 2004 r.** *rocznicę ingresu do Katedry Siedleckiej*.

Wspominając te wydarzenia, zapraszamy Dostojnych Księży, Rodziny Zakonne i Wiernych Świeckich na wspólną modlitwę w Katedrze Siedleckiej, tj. **celebrację Eucharystii, 7 czerwca, o godz. 18.00.**

Zapraszamy także na spotkanie w Centrum Charytatywno – Duszpasterskim, bezpośrednio po Mszy św.

+ Henryk Tomasiak

Ks. Wiesław Kazimieruk

Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego

Wikariusz Generalny

Siedlce, dn. 18 maja 2004r.

**KURIA DIECEZJALNA
SIEDLECKA**
L.dz.371/2004

**Czcigodny Ksiądz Proboszcz
Parafii.....**

Niebawem będziemy przeżywać **Diecezjalny Dzień Wdzięczności** za *beatyfikację Męczenników Podlaskich*, jaka miała miejsce 6 października 1996 r. w Rzymie, oraz *Wizytę Apostolską Ojca Świętego Jana Pawła II* z dnia 10 czerwca 1999 r. w Siedlcach.

W dniu 5 czerwca 2004 r., o godz. 12.00, Biskup Siedlecki Zbigniew Kiernikowski przewodniczyć będzie uroczystej Eucharystii w Sanktuarium Męczenników Podlaskich w Pratulinie.

Zapraszamy Księży do udziału w koncelebrze, a Wspólnoty Życia Konsekrowanego oraz Wiernych Świeckich do uczestnictwa w tym wielkim modlitewnym dziękczynieniu. Zwracamy się też z prośbą, aby Dostojni Księża z podjęli próbę zorganizowania pielgrzymek autokarowych na tę Uroczystość.

Ks. Wiesław Kazimieruk

Dyrektor Wydziału Duszpastrskiego

+ Henryk Tarnasik

Wikariusz Generalny

Siedlce, 22.05.2004 r.

KURIA DIECEZJALNA

ul. Piłsudskiego 62,

08-110 SIEDLCE

L.dz. 382/2004

Wielebni Księża

Kuria Diecezjalna Siedlecka informuje, że w związku z dostosowaniem numerów rachunków bankowych do norm europejskich został nadany nowy numer konta bankowego Kurii:

Bank PEKAO S.A. I O/SIEDLCE nr **46 1240 2685 1111 0000 3656 1739**

Ks. Kazimierz Niemirka
Ekonom Diecezjalny

Siedlce, 25 maja 2004 r.

**KURIA DIECEZJALNA
SIEDLECKA**

L.dz. 386/04

Wielebny Ksiądz Dziekan
dekanatu .....

Pragnę uprzejmie powiadomić, że dnia 14 czerwca 2004 r. (w poniedziałek) o godz. 10⁰⁰, w Centrum Charytatywno-Duszpasterskim w Siedlcach, odbędzie się zebranie Księży Dziekanów. Serdecznie zapraszamy.

Ks. Piotr Sawczuk

Kanclerz

Siedlce, dn. 26 maja 2004 r.

Wydział Duszpasterski
Diecezjalnej Kurii Siedleckiej
ul. Piłsudskiego 62
08-110 Siedlce
Tel. 025/6332160
e-mail: wduszp@ks.internetdsl.pl

KOMUNIKAT

29 maja br. odbędzie się końcowa sesja pierwszego roku formacji, w ramach zajęć Diecezjalnej Szkoły Liturgicznej. Na jej program złożą się:

9.30 Jutrznia w Katedrze Siedleckiej

10.30 Konferencja nt Formacji liturgicznej.

Ks. prof. dr hab. Kazimierz Matwiejuk

Bursa im. S. Kostki

11.15 Dyskusja

11.30 Świadczenia uczestników DSL

12.00 Modlitwa „Regina coeli...”

12.05 Słowo pasterskie

Jego Ekscelencja Biskup Siedlecki

Prof. dr hab. Zbigniew Kiernikowski

12.30 Wręczenie dokumentów ukończenia pierwszego roku formacji DSL

13.00 Wspólny posiłek w Centrum Charytatywno – Duszpasterskim

Informacje dotyczące przyszłego roku zajęć Diecezjalnej Szkoły Liturgicznej zostaną podane w późniejszym terminie.

#

5 czerwca 2004r., o godz. 10.00, w Katedrze Siedleckiej, Biskup Henryk Tomasik udzieli święceń diakonatu kandydatom Wyższego Seminarium Duchownego.

#

19 czerwca 2004r., o godz. 10.00, w Katedrze Siedleckiej, Biskup Siedlecki Zbigniew Kiernikowski udzieli święceń prezbiteratu diakonom Wyższego Seminarium Duchownego.

Ks. Wiesław Kazimieruk

Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego

**Księża biorący udział w rekolekcjach
w dniach 27.06 -1.07.2004 r.**

Ks. Andrzej	AFTYKA	Ks. Jan	GOMÓŁKA
Ks. Sławomir	ARSENIUK	Ks. Tomasz	GROCHOWSKI
Ks. Jan	BABIK	Ks. Mariusz	GRZEGRZÓŁKA
Ks. Marian	BANASIUK	Ks. Jarosław	GRZELAK
O. Stanisław	BARCZAK	Ks. Robert	GRZELAK
Ks. Robert	BARTOSIK	Ks. Sławomir	HARASIMIUK
Ks. Wojciech	BAZAN	Ks. Adam	HARASZCZUK
Ks. Grzegorz	BINDZIUK	Ks. Karol	JAKUBIAK
Ks. Leon	BOBROWSKI	Ks. Stanisław	JASTRZĘBSKI
Ks. Sławomir	BRODAWKA	Ks. Krzysztof	JASZCZUK
Ks. Zdzisław	BRZOSKOWSKI	Ks. Jacek	JERUZALSKI
Ks. Krzysztof	BUCZYŃSKI	Ks. Adam	JÓZEFACIUK
Ks. Jerzy	CAKAŁA	Ks. Eugeniusz	JUSZCZUK
Ks. Krzysztof	CHACIŃSKI	Ks. Jarosław	JUSZCZYŃSKI
Ks. Piotr	CHODŹKO	Ks. Wojciech	KAMIŃSKI
Ks. Marek	CHOJNOWSKI	Ks. Zbigniew	KARWOWSKI
Ks. Grzegorz	CHOLEWA	Ks. Wiesław	KAZIMIERUK
Ks. Andrzej	CIOK	Ks. Edward	KONARSKI
Ks. Andrzej	CYRNY	Ks. Krzysztof	KOROLCZUK
Ks. Jarosław	CZECH	Ks. Tadeusz	KOWALSKI
Ks. Mateusz	CZUBAK	Ks. Grzegorz	KRASUSKI
Ks. Marcin	CZUCHRANIUK	Ks. Mirosław	KRUPSKI
Ks. Mariusz	CZYŻAK	Ks. Dariusz	KUJDA
Ks. Tadeusz	DANIELUK	Ks. Wojciech	KUŁAK
Ks. Robert	DASZCZUK	Ks. Tadeusz	LAMENT
Ks. Marcin	DĄBROWSKI	Ks. Andrzej	LEMIESZEK
Ks. Dariusz	DENISIUK	Ks. Bogumił	LEMPKOWSKI
Ks. Artur	DOMAŃSKI	Ks. Maciej	LISZKO
Ks. Krzysztof	DOMAŃSKI	Ks. Tomasz	LUBASZKO
Ks. Jacek	DZWONEK	Ks. Jacek	LUSZTYK
Ks. Bogusław	FILIPIUK	Ks. Paweł	MADALIŃSKI
Ks. Paweł	FLOROWSKI	Ks. Tomasz	MAJCZYNA
Ks. Grzegorz	GŁADYSZ	Ks. Artur	MAJOREK
Ks. Andrzej	GŁASEK	Ks. Dariusz	MALCZUK
Ks. Marcin	GŁUSEK	Ks. Mieczysław	MALESZYK
Ks. Grzegorz	GOLBA	Ks. Tomasz	MAŁKIŃSKI

Ks. Sławomir	MATEJEK	Ks. Dariusz	RADZIKOWSKI
Ks. Janusz	MAZUREK	Ks. Jarosław	RĘKAWEK
Ks. Robert	MAĆZKA	Ks. Michał	RODAK
Ks. Bogusław	MICH	Ks. Zbigniew	ROZMYŚL
Ks. Bogusław	MICHALAK	Ks. Jarosław	RUCIŃSKI
Ks. Tomasz	MIKOŁAJCZUK	Ks. Daniel	SALAŚIŃSKI
Ks. Dariusz	MIODUSZEWSKI	Ks. Mirosław	SEMIENIUK
Ks. Tomasz	MUSZYŃSKI	Ks. Mirosław	SIDORUK
Ks. Wiesław	NESTORUK	Ks. Andrzej	SIEDLANOWSKI
Ks. Józef	NIKONTUK	Ks. Robert	SIEROCIUK
Ks. Andrzej	OGNIK	Ks. Roman	SIŁUCH
Ks. Marcin	OLEK	Ks. Krzysztof	SKWIERCZYŃSKI
Ks. Tadeusz	OŁĘDZKI	Ks. Janusz	STEFANIUK
Ks. Michał	OLSZEWSKI	Ks. Wojciech	STEFANIUK
Ks. Jarosław	OPONOWICZ	Ks. Sławomir	SULEJ
Ks. Piotr	OSKROBA	Ks. Jarosław	SUTRYK
Ks. Dariusz	OSTAŁOWSKI	Ks. Janusz	SUTRYK
Ks. Robert	OSYPOWICZ	Ks. Józef	SZAJDA
Ks. Paweł	PASZKIEWICZ	Ks. Michał	SZULIK
Ks. Tomasz	PAŚNICZEK	Ks. Andrzej	SZYMONIUK
Ks. Michał	PAWLONKA	Ks. Stanisław	SZYMUŚ
Ks. Krzysztof	PAWŁOWSKI	Ks. Zbigniew	SZYPROWSKI
Ks. Krzysztof	PEŁKA	Ks. Sławomir	SZYPULSKI
Ks. Zygmunt	PENA	Ks. Marek	ŚLIWA
Ks. Artur	PETKOWICZ	Ks. Norbert	TARATYCKI
Ks. Sławomir	PĘKAŁA	Ks. Roman	TRUBA
Ks. Jerzy	PIETRZAK	Ks. Tadeusz	TURYK
Ks. Artur	PIÓRO	Ks. Stanisław	TYMOSZUK
Ks. Mieczysław	POCIEJUK	Ks. Marek	UZDOWSKI
Ks. Andrzej	POLAK	Ks. Jan Tomasz	WAKUŁA
Ks. Sławomir	POŁÓG	Ks. Leszek	WAŁĘCIUK
Ks. Andrzej	POPLAWSKI	Ks. Krzysztof	WAŁEK
Ks. Andrzej	PROKOPIAK	Ks. Alfred	WASILAK
Ks. Leszek	PRZYBYŁOWICZ	Ks. Marek	WASILEWSKI
Ks. Jerzy	PRZYCHODZEŃ	Ks. Michał	WAWERSKI
Ks. Wojciech	PSIONKA	Ks. Włodzimierz	WAŚOWSKI
Ks. Tomasz	PYCKA	Ks. Robert	WEGIERA
Ks. Marcin	PYZA	Ks. Andrzej	WISIO
Ks. Tomasz	RADCZUK	Ks. Jacek	WOJDAT

Ks. Roman	WOJTCZUK
Ks. Artur	WOJKOWICZ
Ks. Andrzej	WOLANIN
Ks. Piotr	WOŹNIAK
Ks. Mariusz	ZANIEWICZ
Ks. Adam	ZAWISTOWSKI
Ks. Dariusz	ŻMUDA

SPIS TREŚCI

Stolica Apostolska

List apostolski Ojca Świętego Jana Pawła II z okazji 40. rocznicy ogłoszenia Konstytucji o liturgii świętej <i>Sacrosanctum Concilium</i>	209
«Chcemy ujrzeć Jezusa (J 12, 21)» – <i>Ogłoszenie Ojca Świętego na XIX Światowy Dzień Młodzieży 2004 r.</i>	218
Łaskie najsibsi i najbardziej potrzebujący w życiu społeczeństwa – <i>Przesłanie Jana Pawła II do uczestników międzynarodowego sympozjum na temat: «Godność i prawa osoby z upośledzeniem umysłowym»</i>	218
Kultura odpowiedzialnego rodzicielstwa – <i>Przesłanie Ojca Świętego do uczestników międzynarodowego sympozjum na temat: «Naturalna metoda rytmowa początek i kultura życia»</i>	227

Episkopat Polski

Komunikat z 327. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski	250
Oświadczenie Konferencji Episkopatu Polski w związku z umową z dnia 25 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzimych	252
List Biskupów Polskich do Premiera Irlandii	254
Oświadczenie Prezydium Konferencji Episkopatu Polski	255

Biskup Siedlecki

Dekret Biskupa Siedleckiego w sprawie <i>Caritas</i> Diecezji Siedleckiej	256
Zaproszenie na rekolekcje	258
Zarządzenie	259
Apel do <i>Stowarzyszenia Diecezjalnej Rady Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich Diecezji Siedleckiej</i>	241
Armani wśród duchowieństwa	244

Komunikaty Kurii

Plan Diecezjalnego Duszpasterstwa Trzeźwości do Proboszczów Siedleckich	245
---	-----

SPIS TREŚCI

Stolica Apostolska

- List apostolski Ojca Świętego Jana Pawła II z okazji 40. rocznicy ogłoszenia Konstytucji o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium* 209
- «Chcemy ujrzeć Jezusa» (J 12, 21) – *Orędzie Ojca Świętego na XIX Światowy Dzień Młodzieży 2004 r.* 218
- Ludzie najsłabsi i najbardziej potrzebujący w życiu społeczeństwa – *Przesłanie Jana Pawła II do uczestników międzynarodowego sympozjum na temat: «Godność i prawa osoby z upośledzeniem umysłowym»* 218
- Kultura odpowiedzialnego rodzicielstwa – *Przesłanie Ojca Świętego do uczestników międzynarodowego sympozjum na temat: «Naturalne metody regulowania poczęć i kultura życia»* 227

Episkopat Polski

- Komunikat z 327. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski 230
- Oświadczenie Konferencji Episkopatu Polski w związku z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych 232
- List Biskupów Polskich do Premiera Irlandii 234
- Oświadczenie Prezydium Konferencji Episkopatu Polski 235

Biskup Siedlecki

- Dekret Biskupa Siedleckiego w sprawie *Caritas* Diecezji Siedleckiej 236
- Zaproszenie na rekolekcje 238
- Zarządzenie 239
- Aneks do *Statusu Diecezjalnej Rady Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich Diecezji Siedleckiej* 241
- Zmiany wśród duchowieństwa 244

Komunikaty kurii

- Pismo Diecezjalnego Duszpasterza Trzeźwości do Proboszczów siedleckich 245

Pismo Diecezjalnego Duszpasterza Trzeźwości do Proboszczów	246
Program Pierwszego Podlaskiego Kongresu Józefologicznego w Siedlcach	248
Pismo w sprawie dopłat bezpośrednich dla rolników	250
Pismo w sprawie rocznicy ingresu Biskupa Siedleckiego	251
Pismo w sprawie Diecezjalnego Dnia Wdzięczności za <i>beatyfikację</i> <i>Męczenników Podlaskich</i>	251
Informacja w sprawie nowego konta bankowego Kurii Siedleckiej	252
Pismo w sprawie konferencji dziekanów	253
Komunikat Dyrektora Wydziału Duszpasterskiego	253
Książa biorący udział w rekolekcjach w dniach 27.06 -1.07.2004 r.	255

ISSN 1230-7165

Wydawca: Kuria Diecezjalna Siedlecka
08-100 Siedlce, ul. Piłsudskiego 62
tel. (025) 640-70-56, fax (025) 644-87-44
e-mail: wds@ks.internetdsl.pl
Redaktor Naczelny: Ks. Krzysztof Samsel